Viața studențească

6

Conspectul unor opinii (II)

A RĂSPUNDE LA CHEMARE

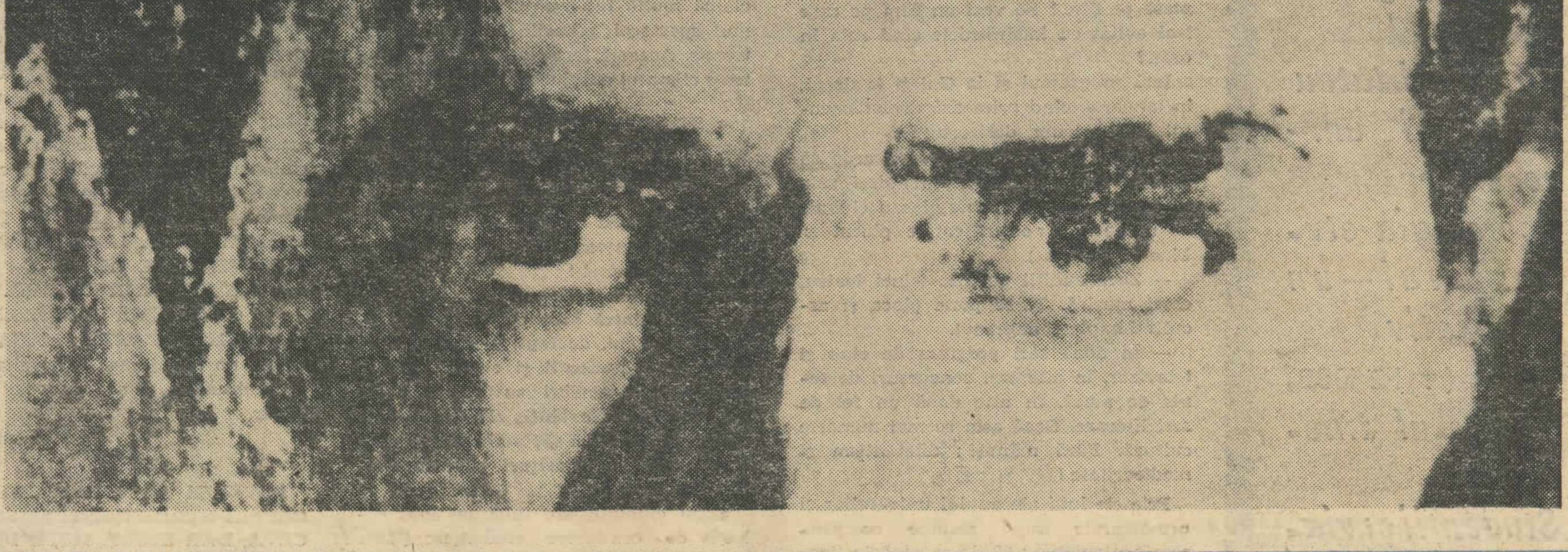
Trăim un moment incandescent de dezbateri privind dinamica organizației de tineret, din care facem parte conștient și activ. Odată integrați în acest detașament politic, în Uniunea Tineretului Comunist din România, sîntem investiți cu îndatoriri și drepturi politice și sociale care depășesc spațiul diurn al existenței personale. Avem noi înșine dreptul de a ne conduce și de a fi conduși, de aceea trebuie să facem în așa fel încît răspunderile de organizație să le simțim reciproc și profund, în așa fel încît să răspundem demn și activ unul pentru altul, să ne desăvîrșim, să ne maturizăm. Trăim o vîrstă eroică — anii pe care îi împlinim și îi sărbătorim eflorescent conțin latent o încărcătură eroică — fotografiile noastre din buletinele de identitate sînt ipostaze „la minut" ale eroismului. Nu vrem de ... să fim eroii adevărați și necesa... societății, repudiind rutina și inerția îmbătrînirii, afirmînd ardent și impetuos idei și soluții noi, uneori radicale, contribuind vizionar la progresul civilizației societății.

Noul impuls care s-a declanșat cu promptitudine într-adevăr tinerească a confirmat cum nu se poate mai convingător formidabila exactitate în care partidul nostru, cu grija și atenția sa exemplară față de tînăra generație, a deslușit imperativele majore ale educării tineretului în etapa pe care o parcurge în prezent s...etatea noastră. Definind cu claritate atribuțiile cu care sînt investiți toți factorii care conlucrează la formarea personalității tinerilor, hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967 cu privire la îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului și măsurile adoptate și în această direcție în contextul atotcuprinzător al perfecționărilor în toate domeniile vieții economice, politice și sociale de către Conferința Națională a Partidului au lărgit considerabil cîmpul de afirmare a virtuților de gîndire și acțiune ale schimbului nostru de mîine. Faptul că aceste necesare corectări ale viziunii asupra problemelor educației noii generații au survenit într-un moment de efervescență înnoitoare generală vorbește de la sine despre ceea ce partidul nostru consideră drept însușirile primordiale dintotdeauna ale tineretului — dinamismul și receptivitatea la înnoirile sociale.

Răspunderile noastre încep odată cu vîrsta și rațiunea de a fi. Mai există hiatusuri și întîrzieri de conștiință, mai există tineri eșuați într-o ciudată, imponderabilă inconștiență a spațiului diurn în care cresc, mai există tineri a căror individualitate se concretizează într-un turn inexpugnabil, și a căror traiectorie e tangentă clipei și secolului.

Adrian DOHOTARU

(Continuare în pagina a 9-a)

CENTENAR LUCHIAN

L-am văzut pe Luchian bolnav, acasă la el în București. Era epoca în care se mișca greu. Încetase orice contact cu natura, și prin urmare subiectele care priveau altceva decît ceea ce-l înconjura în cameră îi erau interzise.

Este timpul în care, amorezat de flori, nu făcea altceva decît să le picteze de dimineața pînă seara. Dragostea și înțelegerea pentru coloritul propriu — pe care nu le avusese, înainte, nici chiar Grigorescu — sînt productul cel mai glorios al acestui bolnav care, neputînd să se miște și nici să caute subiecte mai depărtate și plenare, se împresura de cele mai frumoase flori ale anotimpului în care se găsea și le picta rînd pe rînd.

Uneori erau buchete simple, în cîte-un pahar, alteori făcea tablouri ceva mai mari și, lîngă paharul cu flori, mai adăuga un obiect care să se armonizeze și care să nu distoneze.

Cînd l-am vizitat nu eram singur. Eram, dintre oamenii foarte cunoscuți astăzi, cu prietenul meu Ionescu-Mihăiești, renumitul bacteriolog. El venise cu un văr al lui care vroia să cumpere ceva de la Luchian. Conversația noastră s-a prelungit nițel, fiindcă era o adevărată plăcere să auzi vorba lentă a pictorului și fiindcă, în același timp, era zguduitoare impresia pe care ne-o dădea tuturor acest om bolnav, aproape complet paralizat, care se găsea în mijlocul nostru și care voia să facă plăcere vizitatorilor, cu toată starea lamentabilă în care se găsea, căutînd să spună lucruri interesante pentru fiecare.

Este singura dată cînd am putut vorbi de la om la om cu Luchian. Îl văzusem, bineînțeles, în expoziții, citisem tot ce se scrisese despre el, scrisesem eu însumi anumite lucruri, poate fără prea mare importanță dată fiind mărimea pictorului — dar acuma el era înaintea mea, o masă enormă și imobilă într-un fotoliu, cu glasul lui foarte plăcut de auzit și cu paloarea feții sale tragice pe care nici nu se mai cunoșteau urmele de vărsat, așa de vizibile în tinerețe.

Acest contact cu sărbătoritul de azi mi-a rămas ca unul din lucrurile cele mai impresionante pe care le-am simțit vreodată în viața mea, pentru că, acolo, atunci, mi-am dat seama că nici unul din artiștii români nu lăsase în pictură urme atît de vizibile despre starea sa de spirit precum erau pînzele din atelierul martir în care mă găseam.

Acad. G. OPRESCU

VS

Nr. 6

12 PAGINI • 0,50 LEI • ANUL XIII

MIERCURI 7.II. 1968

Numărul de față este cel de-al șaselea în care, consecutiv, acordăm un spațiu larg dezbaterilor privind îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului, în cazul nostru — celui universitar. Participarea a numeroși studenți, cadre didactice și sociologi a conferit acestei discuții caracterul unei sesiuni.

O recapitulare bibliografică a titlurilor publicate poate fi de un real folos factorilor chemați să realizeze îmbunătățirea așteptată.

- ***Unde ne cultivăm, ne distrăm, facem sport?***
- ***Idei pentru o adunare generală***
- ***Spiritualitatea centrului universitar***
- ***Sociologia studentului — un imperativ*** (nr 1-2 1968)
- ***Cogito-ul tinereții***
- ***Studenții și viața artistică a orașului*** (nr 3 1968)
- ***Studenții în mișcarea de idei*** (nr 4 1968)
- ***Consiliul studențesc*** (nr 5 968)

UNDE... UNDE... UNDE... UNDE...

NE CULTIVĂM? NE DISTRĂM?

LA CASA DE CULTURĂ, DAR CUM?

Ideal, în privința caselor studențești, lucrul ar trebui să se desfășoare cam așa: porți cu tine un „fluturaș" elegant, programul lunar al casei (ți-l poți procura de unde vrei și chiar de la casă). Sufletește ești pregătit cu multe zile înainte pentru un spectacol sau o conferință despre „arta precolumbiană", invitat fiind, bineînțeles, un specialist din... „Precolumbia". Nu ești obligat să lupți la intrare deoarece există un program pentru toată ziua și pentru toate gusturile, care te ferește de aceste momente de îndoielnică civilizație. În dreapta, în noua sală de expoziție, se zăresc cele 10 tablouri ale unui student „furios" de la Arte plastice (orice s-ar zice, sala aceasta a devenit cea mai bătăioasă sală de expoziții din țară)! Într-o cameră, în stînga, televiziunea e pregătită pentru o întîlnire cu Georges Simenon sau... Haralamb Zincă — nu e sigur care din ei, dar pe tine nu te interesează momentan cărțile de aventuri, ci arta precolumbiană.

*

Am glumit cu nostalgie. Nu pentru că acum casele studențești nu ar avea zile de performanță sau nu ai de mai multe ori pe lună prilejul să mergi cu plăcere la casă, ci pentru că ritmul ideal nu a fost atins. Orele bune și cele rele alternează, jumătate din program e de circumstanță și in virtutea inerției.

O SINGURĂ IDEE ÎNTR-UN AN: MICROSTAGIUNEA STUDENȚEASCĂ

La Iași m-am apropiat de Casa tineretului ca student, încercînd să mă descurc, să mă distrez și să mă educ. Dacă ești ieșean și foarte exigent nu prea ai ce face la Casă. Să asculți o piesă pe disc? Să vezi un film pe care l-ai evitat cu îndărătnicie cînd rula în oraș?

Iată programul și la Galați (e drept, în ianuarie, cînd primează divertismentul dar, oricum, derizoriu):

— Zece seri de dans (cui îi arde să danseze atîta în sesiune (?) deși sala e cochetă și barul, bufetul sau clubul, cu nume încă neclarificat, e plăcut și bine intenționat).

— Zece audiții pe disc (cinci teatru, cinci muzică. Ți se pune placa și asculți. Simplu și degeaba).

— În două seri program de club și televizor, în alte trei concursuri de tenis de masă, în alte două un fel de seri literare. Dacă asta se mai numește cultură. Fără mănuși: diletantism și mediocritate!

Primele luni ale anului universitar și următoarele după sesiune compensează întrucîtva: 30 de spectacole (teatru, estradă, folclor) pînă la 1 ianuarie și intenția unei microstagiuni studențești după sesiune.

„La spectacolele bune studenții fac săli arhipline", ne spune unul din metodiști. Ca și cum normal ar fi să fie altfel!

DE LA CAPĂT, DE LA SECUNDĂ!

Se impune o sesiune eficientă a directorilor și metodiștilor, un nou regulament de funcționare a caselor studențești, o revizuire a îndatoririlor, redactarea unui program de principiu limpede și cu obligații care să angajeze. Exceptînd Bucureștiul, Timișoara, Clujul, nu există încă în țară adevărate cinecluburi (la Galați cabinetul metodic are o mulțime de adrese acoperitoare, care în fond nu demonstrează decît birocratismul instituțiilor solicitate și propria lipsă de curaj sau, altfel, tot birocratism. Dar în schemă există un tehnician de proiecție. Paradox!?). Clar, tovarăși; studenții vor filme multe și bune. Arhiva națională trebuie obligată să răspundă. Nu acuzați birocrația altora cînd n-ați încercat toate posibilitățile de zece ori!

Și un refren: „metodiștii noștri, administrația, lucrează adeseori peste program".

Probabil că nu se lucrează suficient în timpul programului. Nu e doar o observație. Într-o uzină, fiecare secundă se poate verifica și, încă, în fiecare zi secunda devine mai plină. Dar în aceste instituții unde funcțiile sînt așa de largi și, datorită criteriului „artă" — aparent ușor de justificat, se măsoară zilnic secunda?

ETALONUL

Casa studenților din București trebuie să devină repede o instituție model. Dacă se continuă în ritmul din acest an cu siguranță va deveni. Să recapitulăm:

● TEATRUL DIN POD — un studio studențesc sută la sută, într-o formulă capabilă să-l facă unul din acele teatre de avangardă cu care se începe o pagină inedită de artă. Trebuie să se știe clar că acest teatru vrea să rămînă curat studențesc. Echipa a redactat un regulament și intenționează un nou examen de selecție care va limpezi componența trupei. O asemenea întreprindere reclamă multă înțelegere, deși după primul spectacol părerile au fost în extremis. Această fervoare pentru și contra e climatul absolut al ambiției.

● STUDENT-CLUBUL — o realitate incredibilă încă într-o casă de cultură cu o intrare oarecare, cu un afișaj stîngaci, o sală de dans și de expoziție urîtă, cu o sală de spectacole fără ambianță studențească. Clubul e al doilea succes de răsunet!

Un risc: **eclectismul programului;** al doilea: **intră prea multă lume străină acolo cînd, de fapt, n-ar trebui să intre decît studenții și cîțiva invitați, așa-numiții „membri susținători ai casei". Propunînd evoluția clubului în datele primelor două săptămîni aerul snob care începe pe la colțuri pare inevitabil. Și e păcat!**

Șeful clubului are intenția unui colectiv de conducere studențesc, lucru care s-a și realizat recent. Asta ar fi trebuit să fie prima grijă. Ar trebui solicitați mai mulți studenți ai institutelor de artă. E singura soluție! Oricare alta contrazice ideea de Casă a studenților.

● CLUBUL CINEFILULUI — cu un program serios și de mare atracție. Celelalte centre universitare trebuie să trimită delegați la București care să învețe cum trebuie adus muntele la Mahomed.

● ȘI A PATRA NOUTATE, care ar fi trebuit să fie o noutate mai de mult: sala mare pentru marile programe, sala mică pentru programele corespunzătoare și în paralel. Ideea: posibilitatea opțiunii.

Care sînt greutățile? Cîteva ni le comunică tovarășul Jurconi Ion, directorul Casei, cu sinceră amărăciune: **„Casa nu are o mașină. Metodiștii aduc filmele în geamantan și tablourile în spate...** Tot ce s-a făcut nou și bun a cerut o complicată și copleșitoare muncă de culise. Instituțiile cu care lucrăm se eschivează sau ne refuză de-a dreptul. Foarte puțini sînt acei care se interesează de greutățile noastre reale. Și, la drept vorbind, tot ce am făcut am făcut din entuziasm, dar prea mult nu se poate face numai din entuziasm... Pentru un program în două schimburi e nevoie de personal în două schimburi... Avem proiectul și fondurile aprobate pentru refacerea sălii de dans".

*

Era și timpul. Pentru o sală în care în mod normal încap 200 de perechi se vînd 1 000 de locuri. Pe lîngă toate acestea, o treime nu sînt studenți. Sala de dans e un cazan fierbinte, iar hainele sînt așezate la noroc. Și nu înțelegem de ce a fost cultivată atîta vreme o orchestră zgomotoasă și uniformă în expresie. O SEARĂ DE DANS E ȘI UN SPECTACOL. Cele de la Casa studenților, se înțelege, sînt un model de cum n-ar trebui să fie.

Și la Iași: INTRĂ CINE POATE ȘI RĂMÎNE CINE ARE CURAJ. Rămîn uneori niște indivizi agresivi (și, vai, cu ce maniere... !). Balurile se fac fără fete, pentru că fetele nu vin de jenă.

Casa de cultură la București, ca de altfel și în alte părți, trebuie gîndită în întregime în formă și culoare. CU CE SE POATE ÎNCEPE: CU UN CONCURS PENTRU STUDENȚII DE LA ARHITECTURĂ ȘI ARTE PLASTICE. Acest proiect de principiu va putea fi atacat pe etape, economic și după posibilități. E mai mult decît nimic. Deja metodistul cu artele plastice a lucrat împreună cu membrii cercului ceramică smălțuită pentru decorarea fațadei. Ieftin și spectaculos. Probabil cu acest prilej se va renunța și la îngrozitoarele statuete de ipsos de un „realism" acuzat (egal cu un prost gust mai acuzat) și la tablourile din birouri, achiziționate cam „lăutărește" cu ani în urmă și menținute din obligații de inventar. ÎN GENERAL, MAI TREBUIE REMARCAT CĂ LEGĂTURA CU INSTITUȚIILE DE ARTĂ E SPORADICĂ ȘI NESEMNIFICATIVĂ.

ȘI O ULTIMĂ PROBLEMĂ DE MARE IMPORTANȚĂ: AFIȘAJUL. Ar trebui un afișaj care să rivalizeze prin promptitudine și șoc cu cele ale teatrelor.

*

REVENIM LA PRIMA IDEE! LA CASELE STUDENȚEȘTI SE SCHIMBĂ CEVA, DAR ÎNCET, MULT PREA ÎNCET. ÎN ȚARĂ DOUĂ TREIMI DIN ACTIVITĂȚI SÎNT BUNE PENTRU CEEA CE-ȘI PROPUN, DAR AICI E DEFECTUL: ÎȘI PROPUN PREA PUȚIN. SE PREIAU VECHILE PROGRAME ȘI SE SCHIMBĂ CÎTE CEVA, CÎND DE FAPT, SCHIMBAREA AR TREBUI SĂ SE FACĂ ÎN ESENȚĂ. ACESTE INSTITUȚII DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE STUDENȚEASCĂ NU SÎNT ÎNCĂ UNIVERSITĂȚI, SÎNT ȘCOLI TEHNICE CARE ASPIRĂ LA O MUTAȚIE. CE SE AȘTEAPTĂ? ÎN BUCUREȘTI S-A ÎNCEPUT BINE, DAR ÎN CELELALTE CENTRE UNIVERSITARE?

Tudor OCTAVIAN

CONVORBIRI

PROFESIA: ATEU AL ȘTIINȚEI

Pe o stradă centrală dar nu prea arătoasă din Bucureștiul vechi locuiește de treizeci de ani unul din oamenii pe care istoria vorbită și scrisă a tehnicii noastre a avut ocazia să-i pomenească de numeroase dăți. Uneori cu entuziasm imediat, alteori cu orgolioasă nostalgie, numele doctorului ing. Ion Basgan a fost subiect pentru dese comentarii, mai ales în legătură cu o invenție care, omologată în urmă cu trei decenii în S.U.A. și România, a fundamentat la vremea sa tehnica modernă a forajului petrolier. Războiul și alte circumstanțe, apoi dificultatea de a prezenta marelui public, într-o manieră accesibilă, esența descoperirii, au stagnat pentru multă vreme răsunetul evenimentului la un nivel pur constatativ. Pînă cînd, azi, perspectiva unei noi contribuții originale aflate pe masa oficiilor de invenții din două continente, precum și deschiderea unei acțiuni de repunere în posesia vechilor drepturi de autor, neglijate în răstimp de unele firme beneficiare din străinătate, l-au adus din nou pe doctorul Basgan în centrul atenției publice. Înconjurat de colaboratori — dintre care ing. Dan Bodnărescu îi face cunoscute prin conferințe lucrările — inventatorul sexagenar este, în 1968, una din figurile cele mai prestigioase ale tehnicii românești.

Cazul rezumă cît se poate de complet drama și bucuriile vocației de inventator. Omul aflat cu un picior pe pămînt, cu celălalt în neant, are mereu prilejul — mai ales atunci cînd, tehnician, vorbește o limbă incomunicabilă sensibilității curente — să cunoască eclipse mai lungi decît ziua, răsărituri mai vii decît soarele.

— Inventatorul e cel care a trecut primul printr-un punct. El are deci o calitate axiomatică. Dacă v-am ruga, totuși, să rezumați istoricul invențiilor dumneavoastră din anii 30, cum ați face-o ?

— În 1925, cînd îmi începeam eu cariera în petrol, venind de pe băncile unui institut austriac în cîmpurile de sonde din Valea Prahovei, la noi se trăia încă în preistoria forajului modern. Dacă în America începuseră forajele rotative, șantierele noastre utilizau încă sistemele canadiene, cu percuție, prin care se realiza abia într-un an ce se făcea peste ocean într-o lună. Revoluția sistemului Rotary a mărit uluitor adîncimea sondelor și producția lor. Cîtă vreme ea a rămas în domeniul artei și nu a intrat în acela al tehnicii științei, totul a mers bine. Dar cu timpul sondele Rotary au început să manifeste fenomene îngrijorătoare : devieri de 15—25° de la verticală, fără să mai vorbim de multe și dezastruoase ruperi de material. Am avut norocul să particip nemijlocit tocmai la introducerea acestei noi tehnici. Opt ani de muncă pe șantier, scutiți aprioric de posibilitatea rutinei, s-au soldat cu următoarea observație : principiul vechi de peste două milenii al lui Arhimede lua, în domeniul marilor adîncimi cu care aveam de-a face, un aspect inedit, evident altul decît cel cu care ne obișnuiseră tratatele și enciclopediile. Garnitura de foraj, la o anumită profunditate, nu mai reacționa ca acel clasic „corp scufundat într-un lichid". Întîi practic, pe urmă verificîndu-mă teoretic, apoi fundamentînd această descoperire pe o demonstrație riguroasă, am imaginat un nou enunț al teoriei părintelui hidrodinamicii, amendament care a fost brevetat la 18 mai 1934 în România, la 21 decembrie 1937 în S.U.A., sub denumirea de „Efectul Basgan".

Cu aceleași brevete am propus, lucru și mai important, un nou sistem de foraj care (foarte schematic, exprimîndu-mă acum) consta în (cer scuze cititorilor dv. pentru limbajul de astă dată cam esoteric) aplicarea la capătul de jos al garniturii de foraj a unei greutăți egale cu greutatea lichidului deslocuit PLUS presiunea de săpare. În același timp, folosind geniala contribuție a compatriotului nostru George Constantinescu, fondatorul sonicității, preconizam utilizarea transmiterii energiei sonice de la suprafață **la sapă, creînd astfel un nou sistem de foraj din lume,** forajul rotativ simultan percutant, **mai pe scurt** forajul sonic. **Aplicarea celor două invenții nu numai că a asigurat dintr-o dată o verticalitate perfectă a forajelor, dar și un randament superior cu 30 la sută în costul operației, fapt recunoscut imediat nu numai prin omologarea brevetelor mele, dar și prin ecourile din presa mondială de specialitate. Cîmpurile de la Ochiuri, Gura Ocniței, Ceptura, Moinești (unde am observat fenomenul, ca inginer la „Steaua Română"), pe urmă de la Piscuri, Răzvad, Mărgineni, Moreni-Ghirdoveni (unde mi-am aplicat invenția ca director tehnic la Societatea „Petrolifera") au intrat astfel în analele istoriei mondiale a petrolului.**

— Departe de a fi o întîmplare, faptul confirmă, credem, un drept al pămîntului românesc — vatră străveche a extracției țițeiului. Ați avut tradiții de branșă în familie ?

— În mod direct, nu.

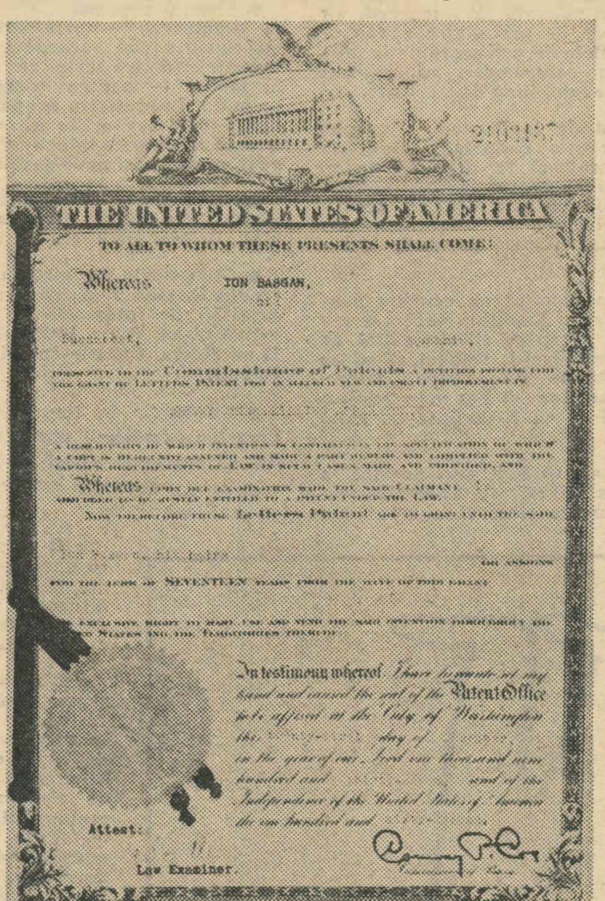
— Atunci, poate, tradiții cărturărești...

— Dacă ar fi să comunic unele amănunte poate puțin prea intime, da. Familia mea, la poalele Vrancei, își cunoaște arborele genealogic — preoți de țară — pe o durată ce depășește trei secole. Pe de altă parte, mama mea știu că provine dintr-o spiță de vechi păstori ardeleni. Cutreierări mioritice, curiozitatea cunoașterii sădită într-o celulă românească veche și totuși atît de proaspătă, atît de neexersată în speculații de cultură ? Apoi, fratele meu Vasile a constituit în epocă un caz aș zice senzațional. Absolvent, la 16 ani, al Liceului Internat din Iași primește o bursă instituită de primarul Lyonului, în acea vreme Herriot, viitorul președinte al Republicii. La 20 de ani, absolvent a două facultăți de chimie, una teoretică și alta tehnică, moare într-un accident, iar ministrul instrucțiunii din Franța trimite omologului său român o scrisoare de condoleanțe în care deplînge moartea unui geniu. Era în 1928. Odaia defunctului rămîne plină de sus pînă jos cu lucrări neterminate și cu imense vrafuri de corespondență cu toți marii chimiști ai lumii. Printre alții și cu Longinescu, compatriot ce va scrie de cîteva ori despre fostul său discipol în revista „Natura".

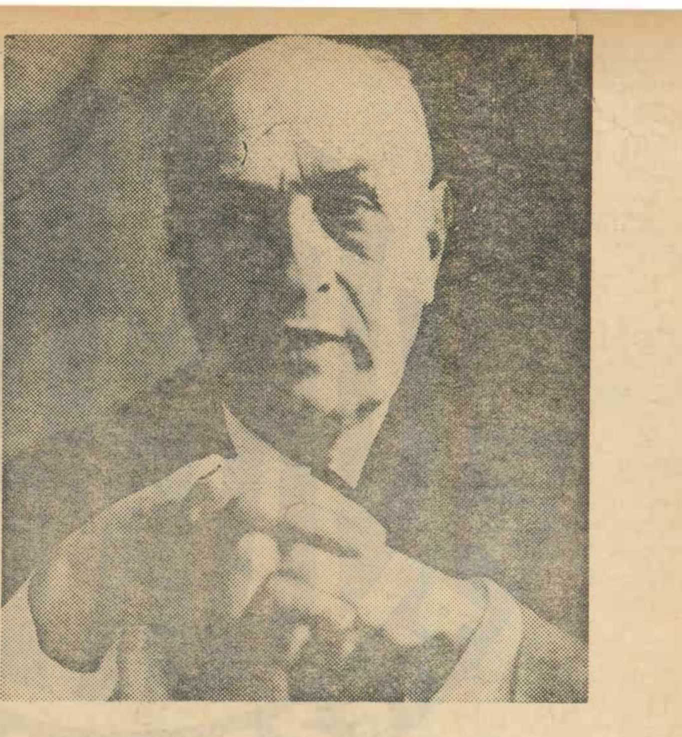
— Sîntem, ca toți latinii, un neam de născocitori. Latinul este prin excelență un cercetător analitic. Socotiți că acest lucru dă contribuțiilor noastre la tezaurul științific al lumii un coeficient de pasivitate ? Cu alte cuvinte, sîntem sortiți, cel puțin în știință, dar poate chiar în artă, să rămînem o seminție de precursori ?

— Eu cred și în puterea de sinteză **a românului. Am avut (în tot răul, un bine !) norocul să ne găsim în raza unor confluențe istorice, geografice, care ne-au fortificat istețimea, ne-au lungit privirea în viitor. În activitatea mea practică, 43 de ani, am constatat atît la inginerii cît și la muncitorii noștri un spirit de inventivitate foarte pronunțat. Eu însumi mă consider în egală măsură o structură analitică și sintetică în același timp. Din păcate, condițiile de promovare a acestor idei n-au fost totdeauna cele mai fericite — așteptăm uneori prea mult confirmările străinătății. Multora din noi li se pare incompatibilă noțiunea de inventator român (în viață), deși istoria științelor a verificat-o de atîtea ori. Experiența defunctului Comitet de Stat pentru Tehnica Nouă, care se caracteriza prin aceea că nu lua în considerare tocmai pe inventatori, este elocventă.**

Sînt, în schimb, unul din cei care își pun nădejdile în activitatea Consiliului Național al Cercetării Științifice, for ce-și va face, sînt convins, o sarcină de onoare din a include în activul său în primul rînd pe

inventatori și pe creatorii drumurilor noi. Într-o epocă saturată de teorie științifică, avînd probleme vitale încă nerezolvate (să mă refer doar la vindecarea cancerului sau, în profesia mea, al stăpînirii litosferei — cercetări mai aproape **de noi și totuși întrecute** de **explorarea cosmosului), orice scînteie, oricît de hazardată, merită captată și ințețită. E linia cea mai modernă, de altfel (și voi cita doar cazul Franței), ca națiunile să se bazeze, atîta cît e posibil, pe detectarea, încurajarea și exploatarea ideilor proprii pînă în faza industrială. La noi ar fi coapte condițiile în acest sens — și exprim aici dorința multor entuziaști care m-au vizitat în ultima vreme, a elaborării unui Club al inventatorilor români... Un club al inteligenței, al „nebuniei" dacă vreți.**

— Cum ați formula definiția inventatorului ?

—Un om care, știind totul pînă la el, trebuie să facă abstracție de stima pe care o poartă acestor idei de pînă la el.

— Deci un iconoclast cult...

— Da, un om cult care fuge mereu de scleroza meseriei, acceptînd prin asta riscuri incomensurabile. Inventatorul merge mereu pe muchea de cuțit dintre sublim și ridicol. El se dezbracă de rutină și se expune gol în văzul lumii. Condiția esențială este să nu se lase subjugat de teorie. Nuanțînd anticul principiu al lui Arhimede, interpretîndu-l și emițîndu-l din nou, adaptîndu-l condițiilor specifice profesiei mele moderne, am adus, cred, un omagiu, la infimele mele proporții, moștenirii titanului syracuzan, la mormîntul căruia am făcut anul trecut un pios pelerinagiu.

— Cîteva cuvinte despre stilul dv. de muncă...

— Dezghioc întotdeauna esențialul, mă concentrez asupra lui și îmi creez în timpul liber momente de destindere. Fac sport (înot), vizitez cu orice ocazie muzeele lumii, călătoresc mult. În elaborarea lucrărilor sînt partizanul unui stil frumos, limpede și „romantic" în același timp. Detest stilul arid-științific.

— Cum apreciați aportul școlii în formația dv. ?

— Am avut norocul, la Școala superioară de montanistică din Leoben (Austria), care mi-a dat diploma și titlul de doctor, în 1925 și respectiv 1933, cu o pleiadă de profesori (în frunte cu Bauer, maestrul de Rezistența materialelor) orientată după principii pe cît de severe, pe atît de inginerești. **Ca în întreaga școală tehnică germană, nu se punea un accent abuziv pe matematicile superioare, ci pe spiritul just de interpretare a fenomenelor. Orientarea mi-a folosit enorm în cei opt ani de experimentări, imediat următori absolvirii. Apoi, unde să mai adaug atmosfera de autentic Heidelberg ce ne însuflețea tinerețile ?** Societățile **studențești, cu obiceiurile lor de proveniență medievală ; cu „mensuri" obligatorii, ținînd de onoare (această cicatrice de la ochi o port amintire dintr-un astfel de duel), cu ceremoniile tradiționale ale sfîrșitului de an etc... Îmi amintesc că, în 1922, societatea pe care o prezidam — „Sonda" — a fost singura care nu a aderat la mișcările studențești de dreapta, și port și acum emoția primirii unei scrisori din partea lui Nicolae Iorga, felicitîndu-ne pentru înțelepciunea noastră. (De altfel, cu marele istoric am avut norocul să mă întîlnesc direct, șapte ani mai tîrziu, cînd, vizitînd șantierul de la Scăioși, pe care-l conduceam la acea dată, m-a invitat să conferențiez în iulie 1929 la Universitatea din Vălenii vecini, despre „Industria de Petrol"). Cu prietenii români absolvenți la Leoben ne întîlnim chiar azi o dată pe an (mai sîntem vreo 25) și chiar pentru 24 februarie am onoarea să convoc la unul din restaurantele bucureștene întîlnirea anului 1968.**

— Succesul ultimei dv. lucrări („Limitarea efectului presiunii arhimediene și a energiei sonice — condiții esențiale pentru viitorul forajelor adînci") ar avea șansa să contribuie la elucidarea unei probleme comparabile cu cucerirea cosmosului — străpungerea litosferei și explorarea interiorului pămîntului pînă la așa-zisa „scoarță Mohorovici", depozitară de zăcăminte pe cît de ipotetice, pe atît de fabuloase. În ce constă spiritul acestei lucrări ?

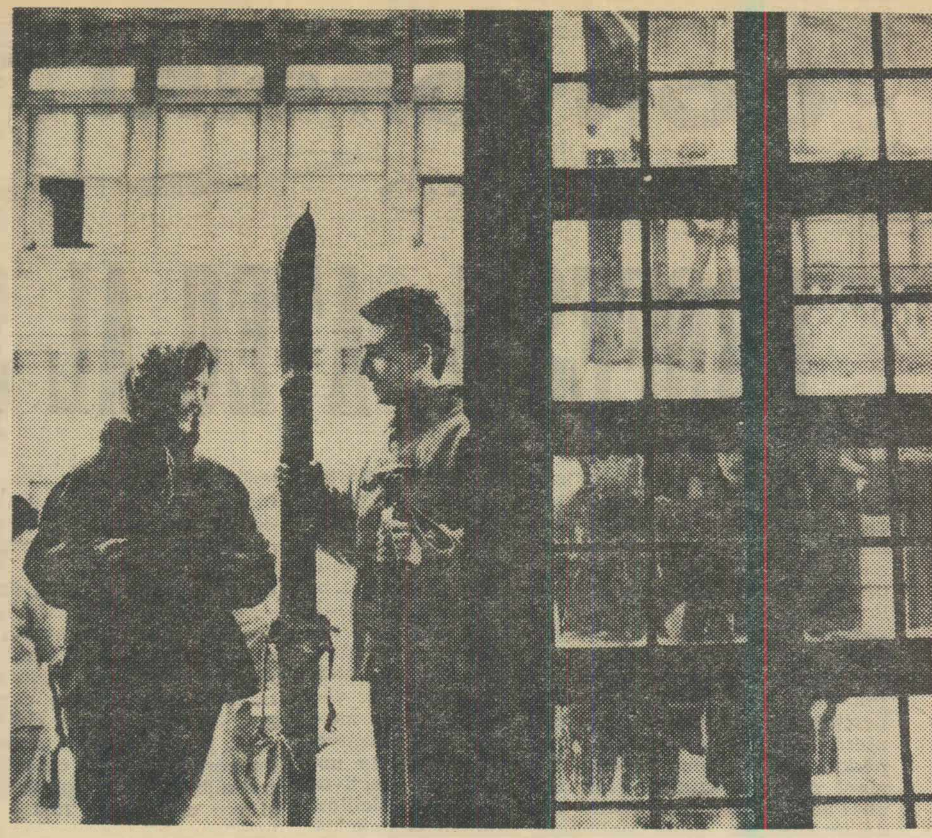
— Congresul al 7-lea al Petrolului, ținut în Mexic anul trecut, trăgea concluzia că viitorul forajului la mari adîncimi stă în forajul rotativ simultan percutant (patentat de mine în 1934 la noi, în 1937 în S.U.A.). Încurajat de succesul comunicării mele, pe care ați citat-o, și după consultări cu Institutul Francez de Petrol, m-am hotărît să depun un nou brevet de invenție, care să fie o perfecționare pentru marile adîncimi a vechii mele idei, cu atît mai mult cu cît americanii (care vor efectua în nordul insulelor Hawai, urmînd începutul sovieticilor din Peninsula Cola, senzaționale încercări în cadrul planului Mohole**) au aplicat greșit, consider eu, formula transmiterii energiei sonore prin garnituri, pe care o preconizasem acum 3 decenii. Acest nou brevet, pe care l-am înregistrat anul trecut în Italia, Franța, S.U.A., Portugalia, România și alte țări, precizează printre altele așezarea generatoarelor sonice la suprafață și NU jos, lîngă sapă. Aflat în studiu în țările menționate, proiectul meu ar permite forajul la 10—15 kilometri adîncime. E o limită incredibilă pentru un profan, dar pe care naivitatea noastră de inventatori o acceptă cu temeritate !**

— Fără această sfîntă naivitate omenirea ar fi rămas în peșteri. Să ne amintim cuvintele dv. : inventatorul este dator să uite tot ceea ce părea cîndva definitiv stabilit.

— Este veșnicul risc al ateilor științei.

Romulus RUSAN

VACANȚA LA PREZENT ȘI VIITOR

SOSIT STOP GĂSIT ZĂPADĂ MARE STOP INCEPUT DISTRACȚIILE NONSTOP

Așadar, povestea nescrisă și de nedescris a unei alte sesiuni — de împliniri spirituale, cascade de rîs și explozii dionisiace — a început. Iar dacă fiecare zi de vacanță e o zi de sărbătoare, înseamnă că am inaugurat cele 10 sărbători ale iernii universitare.

Echipa de reporteri și fotoreporteri a „Vieții studențești". plecată pe teren în vacanță, ne transmite de trei ori pe zi vești de pe Valea Prahovei și de la Tușnad, de la Muntele Mic, Lacul Roșu, Semenic, Păltiniș și Rarău, din cluburile centrelor universitare și din satele unde părinții au primit pentru cîteva zile ospeția aleasă a copiilor de la facultate. Prima telegramă, primită la 5 ore după plecarea ultimului tren al vacanței, a cuprins genericul de mai sus.

Apoi, telegramele și telefoanele ne-au năpădit :

● In Carpați au sosit 4 500 de viitori ingineri, profesori, medici, agronomi, artiști.

● 500 studenți-sportivi de performanță sînt cazați la Pîrîul Rece, Petroșani și Brașov.

● 30 de cabane au fost invadate de 3000 studenți și studente veniți la taberele alpine.

● Cei 80 finaliști ai campionatului universitar de șah au început, la Sinaia, întrecerile pentru titlu.

● La Galați s-a „aprobat" dans pentru fiecare seară.

● Student-clubul din București funcționează cu casele închise.

Despre șubah și remi nu mai informăm pe larg pentru că nu vrem să stricăm buna dispoziție a cititorilor. Atît de mult au intrat în viața celor veniți la odihnă aceste două jocuri de „casă", încît în lipsa lor organizatorii, nemaiavînd ce raporta la bilanț, ar trebui să caute cine știe ce alte atracții și nu s-ar mai alege cu nimic din vacanță. Nu putem însă trece peste alte secvențe din scurt metrajul ciné-vérité al primei zile de vacanță.

● Barmanul de la Sinaia a vîndut în 4 ore fisele pentru toată săptămîna, așa că ceilalți amatori să nu mai bată drumul degeaba pînă la cele 3 jocuri automate.

● La cofetăria din Predeal s-au băut într-o singură zi 2243 de cafele turcești.

● Realizările primelor 24 de ore în taberele din Carpați : 19 schiuri rupte, 7 glezne sucite ; s-au scris 175 de versuri albe și s-au fumat 6836 țigări... Snagov !

● Păltinișul anunță : în prima zi aici s-a auzit de 147 de ori „îmi dați voie să mă prezint", de 146 de ori „te iubesc de mult", de 143 de ori „așa sînteți toți bărbații" și de două ori „nu fii măgar, porcule". La vila 13, pe la orele unu noaptea s-a auzit zgomotul unei perechi de palme și apoi o ușă trîntită.

● Un milițian aflat în concediu la Trei Brazi a trebuit să-și întrerupă zilele de odihnă pentru a scăpa un operator de televiziune de la moarte sigură. Aflînd că e colaborator la emisiunea „Alma Mater", un grup de studente furioase au vrut să-l înăbușe în zăpadă. Noroc de milițian care acum îl aduce la București din post în post !

● In localitățile cu tabere studențești a crescut brusc vînzarea cărților... de joc.

● Printre studenții aflați în vacanță, au fost depistați cîțiva emisari ai clubului Steaua. Aflaseră că Jekeli, Gațu, Penu și Tarău sînt în pragul absolvirii și intenționau să-i racoleze din timp. Ni se comunică : „au fost reținuți de organele... dinamoviste" dar n-am înțeles dacă e vorba de sportivi ori de steliști.

● Studenții Adrian Păunescu și Florica Mitroi, aflați în vacanță la București, au înaintat o cerere de prelungire a vacanței. Motivul : zilele de petrecere de la Mogoșoaia trebuie considerate, ca la toți confrații aflați acolo, timp de... creație.

● Un student de la Bușteni a propus să se organizeze o chitariadă. Sugestia n-a putut fi tradusă în practică acum, dar a fost reținută pentru la vară — cînd s-ar putea iniția un larg concurs pentru cel mai bun cîntăreț la chitară, cu faze de masă și fază finală, pe țară, într-o tabără.

● Undeva s-a anunțat un concurs pentru „Miss tabăra". Anunțăm taberele celelalte că pot organiza și ele astfel de întreceri ale frumuseții. Rugăm să ni se trimită la redacție fotografiile „miss"-urilor din fiecare loc și noi vom publica fotografia celei ce va fi distinsă cu titlul de „Miss iarna '68".

● În prima zi, studențimea noastră a parcurs pe jos 693 985 de kilometri, revenindu-i în medie fiecărui student cîte 6,93 km, față de 6,92 km cît i-au revenit în aceeași perioadă a anului trecut.

● „Feriți-vă de hanoracele pe care scrie cu litere de o șchioapă I.P.B." — expresie de largă circulație în rîndurile sexului slab aflat pe Valea Prahovei.

● „Pe aici pe la Predeal / Mai vezi cîte unii / Cîte doi că se retrag / La lumina lunii" (fragment dintr-un cîntec de stringentă actualitate).

● Cineva propune „Vieții studențești" să organizeze — prin corespondență — un concurs de „recorduri" originale ale vacanței (dintre cele ce se organizează în tabere — pentru mîncatul biscuiților ș.a.m.d.). Îmbrățișăm propunerea și așteptăm lista recordurilor (însoțită de numele cîtorva martori oculari) pentru a publica apoi pe cele mai neobișnuite.

● La Casa de cultură din Iași au fost găsite dormind 198 de persoane. Rula filmul „De trei ori București".

● Chioșcurile din stațiunile montane au vîndut în ziua de 5 februarie următoarele cantități de fotografii ale actorilor celebri : 2386 cu Alain Delon, 1453 cu Sfîntul, 15 cu Horia Căciulescu și 2 cu Florin Piersic.

● La Rarău în timpul primei mese a avut loc următorul dialog între responsabil și studenții aflați la masă : „Bună mîncarea, tovarăși studenți ?" Da ! „Să vă mai facă ?" Nu !!

● O persoană din Cluj roagă conducerea taberei din Predeal să anunțe la difuzoare că fotbalistul Adam este însurat și are o soție foarte drăguță.

● Mai mulți studenți — și nu numai dintre cei restanțieri — și-au exprimat părerea că vacanța de iarnă e prea scurtă. Ei propun ca ministerul să studieze posibilitatea prelungirii ei cu încă 7—10 zile, chiar cu riscul scurtării vacanței de vară, dacă pe seama unor cursuri (știu ei care) nu se poate. Vom înainta propunerea către M.I.

● Pînă la ora închiderii ediției noastre muriseră de rîs 112 fete, 1 băiat, 14 urși și 2,8 directori de tabără. Studenta Constanța Dobrogeanu, dorind să învețe a schia, a urcat pîrtia de la Clăbucet și apoi, tot strigînd „Pîr... Pîr... Pîr... Pîrtie !" și-a dat drumul pe sub teleferic. Pînă jos a umflat-o rîsul !

Caricatură de Ion Dogar-MARINESCU

REDACTOR DE SERVICIU,

VARA = ODIHNĂ + PRACTICĂ + ALTCEVA

Este greu de conceput un student al anului 1968 care vine la club doar ca să joace șubah și șah. Mi se pare că privim această activitate cu un ochi vechi de cel puțin 50 de ani.

Ceea ce s-a făcut la București, ceea ce se va face fără îndoială și la Cluj, pe linie artistică, este foarte bine venit. Aș vrea să adaug însă niște sugestii ținînd de educarea în sens mai larg a studenților, de înțelegerea mai complexă a acestei educații, mai ales pe timpul verii. Vara studențească nu trebuie să rămînă o noțiune disecată pe file de calendar și pe încăperi administrative. Între vacanță, practică, tabără, club se fac distincții prea severe. Ele trebuie nu șterse, dar privite dintr-un unghi de vedere unitar : interesul instrucției studentului ca viitor intelectual al țării. În institutele medico-farmaceutice externatul generalizat a rezolvat, într-un fel, problema atractivității practicii. Studenții lucrează la viitoarele lor locuri de muncă, ba, în majoritatea cazurilor, la un nivel științific superior.

Dar cîte nu s-ar putea face încă, aici și în alte locuri !

Pe viitorii ingineri mecanici îi văd făcînd practică la „Steagul Roșu", pe autocamioanele în rodaj, străbătînd țara în curse care să le dezvolte spiritul tehnic și să-i călească în fața neprevăzutului.

Pe juriștii scufundați vara în stagii plictisitoare de arhivă i-aș vedea pe străzile litoralului și ale principalelor orașe, conducînd în uniforme speciale circulația și purtînd pe piept insigne despre limba internațională pe care o cunosc.

Pe studenții de la limbi străine mi-i închipui — tineri, entuziaști — însoțind grupurile de străini veniți prin O.N.T. și înlocuind un personal blazat în imperfecțiuni.

În sfîrșit, studenții Academiei de studii economice ar putea foarte bine să activeze peste vară, în cadrul unei practici organizate sau spontane, în marile hoteluri internaționale, cărora le-ar da prestanță.

Dar căror domenii nu le-ar fi potrivită haina nobilă a tinereții, pe care studenții o poartă de cele mai multe ori fără a-i da însemnătatea cuvenită ? Iar aceștia ar cere în schimb doar experiența pe care, peste ani, ar întoarce-o înzecit.

Sever POPA
asistent, I.M.F. Cluj

...în 7 rînduri

● Urmărim cu o emoție care se prelungește întreaga săptămînă tableta de vineri semnată de Geo Bogza în „Contemporanul". De atîtea decenii poetul cosmosului românesc traversează fără vîrstă admirația noastră! Indiferent de apelurile calendarului, îi dorim mereu aceeași tinerețe prin ani mulți!

● In sfîrșit, Televiziunea a prezentat o emisiune de „Varietăți" originală și amuzantă. Formația paraguayană a lui Alberto de Luque a delectat publicul cu o inedită variantă a șlagărului „M-a făcut mama oltean".

● Succes la Cinematecă cu „Vrăjitorii inocenți", un vechi film al polonezului Andrzej Wajda. Film-manifest al tinerei generații, realizare pe care rețeaua publică ar primi-o cu bucurie.

cehov în viziune modernă

Am cunoscut, în ultimul timp trei interpretări românești ale lui Cehov: „Platonov" (refuzăm titlurile propuse) în montările lui L. Giurchescu și Gh. Harag și „Livada cu vișini", spectacol realizat de Lucian Pintilie. Cele trei montări, dar mai ales o anumită dispută în presa de specialitate, ne-au determinat să optăm pentru o poziție rezonabilă și, de ce nu, realistă. A reușit într-adevăr Pintilie să trădeze textul cehovian, să-l „pintilizeze" cum, răutăcios, se exprimă cineva? Dar ce înseamnă a-l trăda pe Cehov? Ce înseamnă a „pintiliza"?

Andrei Strihan demonstra într-un recent articol publicat în „Contemporanul", că eroii lui Cehov din „Livada cu vișini" nu pot fi protagoniștii unei drame, aparținînd unei lumi depășite, anacronice. Dacă la începutul secolului această lume era deja comică și desuetă, cu atît mai mult astăzi ea este de-a dreptul ridicolă. Se poate face dramă cu personaje ridicole? Interesează astăzi pe cineva falsa dramă a unor boiernași deposedați de averi și ranguri sociale? Pintilie a înțeles exact raportul prezent-trecut, construind o comedie îndrăcită în care și cele mai grave gesturi provoacă risul. A-l condamna pe Pintilie că l-a interpretat firesc, simplu, pe Cehov, ni se pare cel puțin straniu. Îndrăzneala talentatului regizor, fără a exagera, căutînd „găsiri" extraordinare, constă, ni se pare, tocmai în simplitatea și firescul montării. Ne amintim un Caragiale („D-ale carnavalului") realizat în aceeași manieră. Mijloacele regizorale, mai mult decît la alții, sînt „tradiționale". Modernă la Pintilie este concepția de ansamblu, eliberarea spectacolului de canoanele fixe ale teatrului. Tenta lui Pintilie spre firesc pare un ecou al „cinè-vérité-ului", totul se întîmplă ca în viață, indiferent de epoca și atmosfera piesei.

Nu se poate face abstracție, desigur, de faptul că risul lui Cehov este umbrit de o tristețe, de o duioșie unică. În fiecare piesă marele dramaturg înconjoară cu simpatia sa un personaj aproape episodic și în general aici comedia își descoperă un termen de comparație. Abia finalul spectacolului lui Pintilie, trist, poetic, duios, dă o perspectivă de ansamblu, conturează, circumscrie precis comedia, descoperind un sens major.

„Platonov", prima piesă a lui Cehov, adaptată (!) de Anda Boldur, bănuim, i-a pus destule probleme lui L. Giurchescu. Adaptarea, din confruntarea cu originalul, ni se pare o... îndepărtare de Cehov. O anumită tradiție a unui Cehov grav, dar și exercițiul asimilat defectuos al francezilor de a... adapta, au culminat într-un text pseudo-cehovian, confuz și inexpresiv. Anda Boldur a reușit în cele din urmă o dramoletă. Noroc că L. Giurchescu nu s-a lăsat înșelat, răsturnînd totul în comedie. A intenționat un Platonov gol, fără coordonate sociale precise, fără personalitate, dar pitoresc în așa fel încît să devină o minge disputată de „paletele" obosite ale femeilor. O evadare comică din banal, din plictis, într-o zonă falsă a spectaculosului. Dacă Amza Pelea i-ar fi înțeles intenția, ar fi fost bine. Dacă măcar regizorul ar fi făcut o altă alegere. Dacă ceilalți interpreți n-ar fi renunțat, pe parcurs, la comedie, neexagerînd elementele de dramă. Un spectacol atrăgător, dar hibrid, cu intențiile regizorului suspendate în neînțelegerea colaboratorilor.

La Tg. Mureș, spectacolul lui Gh. Harag, cu aceeași piesă, este, fără să ne mirăm, o dramă! Să ne exprimăm mai clar: nu negăm coeficientul tragic al piesei. Comedia însăși, am mai spus-o, ar suferi fără acest coeficient. Cehov este un maestru al dozajului, dar regizorului mureșan ideea aceasta a echilibrului dramă-comedie i-a scăpat.

Sîntem, așadar, alături de Pintilie și de Giurchescu (măcar pentru intenție), în conceperea unui Cehov modern, adică al zilelor noastre, așa cum sîntem alături de strădania tuturor oamenilor de teatru de a răspunde nevoilor ACTUALE ale iubitorilor de teatru.

Constantin DUICĂ

„ulysse" — o prefață călinesciană

Un soi de bovarism al direcțiilor literare, pentru a utiliza expresia cuiva, a alimentat în ultima vreme, după cum se știe, o dispută în jurul moștenirii critice călinesciene. Nu și-ar avea rostul și nici nu ne propunem să refacem sinusoida diagramei intervențiilor cu caracter polemic, dintre care cîteva — ne gîndim la cele afiliate rechizitorului anticălinescian — amenințau, dacă nu cumva au și făcut-o, să ia aspectul unei „ciomăgeli" literare în toată puterea cuvîntului. Vom aminti doar că unii dintre „combatanți", pornind de la o reducție arbitrară a tutelării spirituale în critică (falsa opoziție T. Maiorescu — G. Călinescu, peste care au adăugat aluviuni de interpretări abuzive, de ranchiunoase diformări ale operei călinesciene), i-au imputat lui Călinescu lipsa rigorii unui închegat sistem estetico-filozofic, a criteriilor care să guverneze echilibrul reclamat de promovarea valorilor artistice. Că nu-i așa, o dovedește însăși consistența și actualitatea operei marelui critic, spirit deschis orizonturilor ideatic-spirituale, dar și de o fermă rigoare a judecăților de valoare. O dovedește și recentul volum **„Ulysse"**, selecție de însemnări și note critice, surprinzînd etapa de comentator al actualității literare, faza cînd își consolida sistemul critic. **„Ulysse"** este un autentic „jurnal al unei fascinante aventuri spirituale", în care vocația critică a lui Călinescu se manifestă incendiar în postura de magistratură, aceea de conștiință a sensului actului critic, a servirii adevărului, detașîndu-se, nu o dată, prin scînteietoare polemici, de tradiționalele interpretări dogmatice. **„Eu n-am citit niciodată o carte, eu am tradus-o"** — afirmația rezumă cum nu se poate mai bine un crez prin care criticul propune puncte de vedere noi, originale și solid argumentate, asupra unui **„profil"** (L. Rebreanu, T. Arghezi, Al. Philippide, Gib. Mihăescu, I. Creangă ș.a.) sau asupra unei **„cărți"**. Ar fi de citat în întregime **„Ascensiunea"** din 1928, cu care se deschide volumul, o adevărată profesiune de credință, de la început sigură și gravă, prin maturitatea și etosul profesional, trădînd un temperament nonconformist și subiectiv, disponibil și polivalent, dar aplicat perfect la logica imanentă înțelegerii fiecărei creații în parte, aceea a tentativei de a o justifica estetic ca drept de existență. Și, mai mult, ca să urmărim comparativ, o evoluție critică între ale cărei nivele jocul hazardului nu își află îngăduință. Chiar corectarea în timp a unor decizii **(cine nu recitește nu știe să citească,** zice Călinescu) este în spiritul acestei concepții, în care mobilitatea spirituală e principiu suprem, atribut de valoare, și în loc să infirme aserțiunea, o întărește, prin refuzul sclerozării actului de percepție critică. În concepția lui Călinescu — și **„Ulysse"** e îndeajuns de grăitor — acest fapt înseamnă a polemiza cu clișeele inerțiale, cu rutina didactică, a ieși de sub patima comentariilor ilustre, a te apropia de operă, ignorînd normele apriorice, așa-zisele ierarhii valorice stabilite o dată pentru totdeauna. Ceea ce nu înseamnă cituși de puțin a nu avea o concepție consecventă în critică. Numai în cazul în care respectul pentru autenticitatea operei — reflectată prin **re-crearea** ei, prin refacerea etapelor lăuntrice ale procesului creator, ale structurii sale, adaptîndu-se unor trepte de sensibilitate mereu altele — se poate numi inconsecvență sau, spre a fi în ton cu cineva, **„lipsă de sistem"**!

Nicolae UDRESCU

billy, nu te mai juca!

Alături de meditativi, donjuani, impostori, victime plînse există și mincinosul. În biografia lui, lungă în portrete și detalii, se înscriu ipostazele shakespeariene ale lui Falstaff, sau ale „Mincinosului" lui Goldoni, sau ale celui care, revelat nouă de René Clair, visează cu ochii deschiși „Frumoasele nopții". John Schlesinger a adăugat recent o fotografie în albumul mincinosului, l-a supranumit încă o dată spunîndu-i Billy, a făcut deci un film.

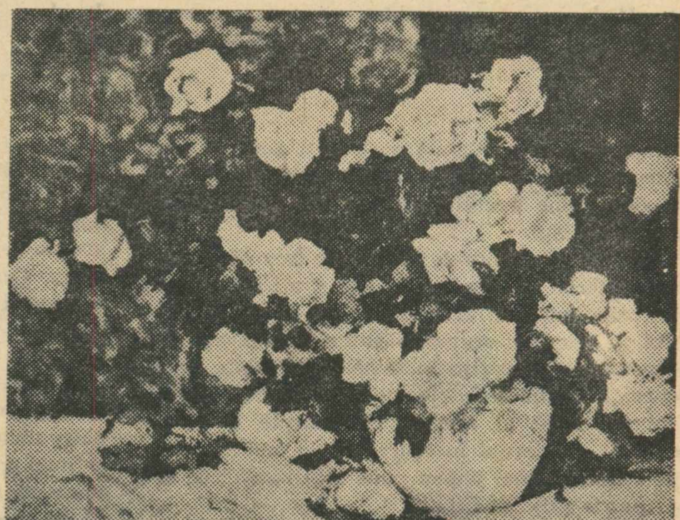
Într-un oraș de provincie, Billy se joacă cu pașii **rotunzi** și mari cît zilele pe bordura îngustă a trotuarului, visează Londra și un post de scenarist la radio. Pendulează comic și tragic în același timp, precum clovnii pe sîrmă, între copilărie și maturitate. Copilăria nu-l mai poate primi fiindcă anii s-au adunat prea mulți, iar de cealaltă parte sînt oamenii mari atît de plictisitori, mereu cu sfaturi și cu propoziții amenințătoare printre dinți. Billy înarmat cu o mitralieră închipuită îi ucide pe toți înainte de a o șterge pe străzi cu miinile înfundate în buzunare, cu imaginația trează și veselă. Refuză să devină adult, refuză să-și recunoască o responsabilitate prin propriile cuvinte și gesturi. Se strîmbă în oglinzi, rivalizează cu baronul Münchausen și minte, minte fetele așa cum școlarii le trag de cozi în recreații, se minte pe el însuși, minte pe toată lumea. Toți parcă-i spun „Billy nu te mai juca", toți se grăbesc cu țipete, cu palme autoritare, cu surisuri feminine să-l ajute să îmbătrînească, iar el coboară, înduioșător de laș, din trenul care l-ar fi dus la Londra, ratează deci ultima șansă de maturizare, își contrazice astfel ultima promisiune, filmul se termină.

Abandonat aici de John Schlesinger, mai departe ni-l închipuim noi pe Billy care minte mai puțin altruist decît Don Quijote, dar nu machiavelic. Pentru el, adevărurile se prelungesc firesc în ficțiuni și nici nu înțelege de ce-ar face efortul unei delimitări. Ficțiunile îl dispensează comod de fapte. Billy nu e lipsit de curaj, respinge însă seriozitatea vreunui calcul, seriozitatea hotărîrilor. Spectacolul vesel al minciunii îl operă, în primul rînd, lui însuși și se pare că-l amuză teribil.

„Cosi è se vi pare" spune Pirandello. O clipă. Priviți-vă. Fiecare din voi are cîte un neadevăr, prea plăcut ca să-l aduceți ofrandă unei sincerități austere. Filmul n-a putut atunci să vă înveselească prea mult și, umbriți de puțină tristețe, poate v-ați privit încă o dată, atent.

Sandra MIRON

7 ARTE ZILE

florile lui luchian

MASĂ ROTUNDĂ IMAGINARĂ, REMEMORÎND GÎNDURILE ÎNAINTAŞILOR ÎN SOLEMNITATEA „MESEI TĂCERII"

PATRIA TINE

Multiple şi felurite, patetice şi lucide totodată sînt întrebările pe care fiecare nouă generaţie şi le pune în faţa vieţii, a societăţii, pentru ca prin dăruirea sa plină de abnegaţie să adauge noi şi noi străluciri patriei sale, să sporească zestrea materială şi spirituală moştenită de la părinţi.

Nu puţine sînt răspunsurile pe care aceste întrebări le primesc din timp, venind „de demult şi de departe", de la aceia care prin lucrarea lor eroică şi însufleţitoare şi-au întemeiat credinţa în „viitorul de aur" al patriei noastre. Îndemnul de a le asculta sfatul şi a le urma pilda mereu vie este de aceea mereu prezent în cuvintele pe care ni le adresează partidul nostru comunist, cuvintele de statornică preţuire pentru marii fii ai poporului:

„Mulţi patrioţi luminaţi, gînditori şi cărturari iluştri, scriitori şi artişti şi-au închinat viaţa, încă din fragedă tinereţe, idealului eliberării şi fericirii poporului, formării şi dezvoltării culturii naţionale, înfloririi României".

Unde ne puteam imagina această rememorare altundeva decît la „Masa tăcerii", acest monument creat anume parcă pentru a dialoga cu înaintaşii?!

Poporul e o veritabilă sinteză a generaţiilor, concomitente şi simultane. Orice generaţie cuprinde în sine trecutul, prezentul şi viitorul său în acelaşi timp.

Virtuţile moştenite de pe fiecare treaptă a vîrstelor istoriei, cuceririle cîştigate şi afirmate prin eforturile unei întregi epoci sînt cuprinse laolaltă cu cele mai scumpe idealuri şi aspiraţii de perpetuă autodepăşire în temeiul şi voinţa unei generaţii. Şi dacă întotdeauna tinerimea ar fi simbolul solid al acestor îndreptăţite şi alese aspiraţii, stindardul încrederii în tot mai strălucite viitorimi, mai putem pune întrebarea: de ce are patria grijă de fiii ei?

GHEORGHE LAZĂR: „Patrii nu-i poate fi tot una, măcar ce feliu de creştere vor primi mădulările următoare, nici nu poate adiaforisi în conştiinţa sufletului cea adevărată, pentru că odihna ei cea din lăuntru, precum şi cea din afară, aşa şi binele cel de obşte precum şi cel privat, stau cu creştere tinerimei următoare într-o analoghie pre strîns legată. Din care pricină fieşte care patrie, fieşte care stăpînire bine sistematisită, osăbit privighează, ba are a privighe pentru creşterea cea cuviincioasă a tinerilor următori.

Această trebuinţă pre bine o cunoscură şi mai înainte moşii şi strămoşii noştri, de unde în pofforite rînduri, cu osăbite osteneli, destul s-au trudit să puie mai sus-zisele mijloace de lucrare, şi cu adevărat să şi punea, de nu le înzădărnicea vrăjmăşia vremilor şi neprietinoaselor stări împrejur, în care mai în toate veacurile au înotat patria, precum dovedeşte istoria ei însuşi".

*

Răspunsul fiilor către patrie nu s-a lăsat niciodată aşteptat, în veacurile de luptă şi de nădejdi, în care şi-au hrănit sîngele cu pămîntul ţării ostaşii lui Decebal, ai lui Mircea cel Bătrîn, ai lui Ştefan cel înţelept şi viteaz, ai lui Mihai cel aprig şi fiii lor şi copiii copiilor lor...

Oamenii întîlnesc uneori ţărmul încremenit al inerţiei, generaţiile niciodată. Există în fiecare un îndemn spre perfecţiune, o sete de zbor şi împlinire care, însumate la scara tinereţii întregi, înseamnă vitalitate, entuziasm, capacitate, dinamism. Care a fost, aşadar, îndemnul pe care îl adresează tinerilor urmaşi acela al cărui ultim cuvînt a fost tot un imn închinat patriei mult dragi?

NICOLAE BĂLCESCU: „Junime română! Timpul grăbeşte să ne ridicăm caracterile... să ne pătrundem de misia românilor. E timpul de lucru şi de-o gîndire serioasă. E timpul să ne dăm mîna, să formăm o unire frăţească şi să jurăm... că nu vom pregeta pînă nu vom lumina poporul.

Datoria noastră e mare: trebuie să ştim a ne ridica pînă la dînsa. Trebuie s-arătăm că în junie e entuziasmul lucrurilor mari şi devumentul pentru adevăr".

Făclia ridicată de tînăra generaţie a patruzeci şi opt-ului a fost transmisă şi păstrată cu veneraţie. Mulţi au fost aceia care au înţeles mesajul lor — încercarea de a lăsa viitorimii o viaţă şi o societate din ce în ce mai fericită. „România jună" a fost una din primele verigi de aur în înlănţuirea energiilor tinere, consacrate propăşirii poporului român.

Cum ne apar peste veac strădaniile eroice ale acelei junimi care descinde parcă din celebra pînză a lui Rosenthal?

ALEXANDRU ODOBESCU: „Acea societate juvenilă s-a încumătat chiar a publica, fără de concursul celor mai în vîrstă, o foaie periodică românească, în care, noi toţi, băieţii, am scris dupe cum ne-a tăiat capul, cu unica ţintă de a deştepta şi îmbărbăta pe compatrioţii noştri. Noi ne pusesem în gînd să întărim pe viitor cu proptelele şi chezăşiile ştiinţei, acel pod măreţ pe care, numai prin instinct şi cu un nobil avînt, bătrînii noştri împinsese la 1848 — meargă unde o merge — poporul românesc...

Pe unii dintrînşii... mă simt dator a-i întruni aici, în duioasa salutare ce-mi place încă şi azi a trimite, dincolo de morminte, celor cu cari împreună am visat şi am auzit, în anii tinereţelor, toate frumoasele noastre proiecte, pline de un patriotism exaltat, toate planurile noastre în care totdeauna cultul datinelor părinteşti se amestecau adînc cu al ştiinţelor şi al artelor, cu tot ce este bine, cu tot ce e frumos. Acea generaţie a noastră e ultima care la noi a simţit nevoile trecerei de la lumea veche la cea nouă, de la viaţa societăţii din trecutul nostru românesc la acea viaţă a viitorului pe care, din nenorocire, cei mai mulţi dintre noi n-au văzut-o şi poate că nici nu o va vedea statornic întemeiată pe principiile visate odinioară de noi".

În zbuciumata dar demna noastră istorie tinerimea a trebuit nu o dată, pentru a păstra neîntinat trecutul glorios şi pentru a-şi apăra viitorul ei şi al patriei, vatra strămoşească şi fiinţa naţională, să reînvie pe cîmpul de luptă vitejia legendară a străbunilor.

Miracolul acestor biruinţe sălăşluieşte numai în spiritul de jertfă patriotică sau trebuie să se unească întotdeauna cu arta de a folosi ştiinţa armelor?

GEORGE BARIŢ: „Oricînd ni s-a dat ocaziune în cursul vieţii noastre, am îndemnat cu tot adinsul pe tinerimea noastră ca să nu pregete a se exercita cît se poate mai bine în mînuirea armelor; să nu se ferească de serviciul ostăşesc în armată, ci încă să-l caute; să iubească ştiinţele militare şi să se ocupe cu dînsele...

...Apoi iarăşi una este a înarma mii de juni şi bărbaţi viguroşi cu scopul ca să calci ţara şi patria unui alt popor, să-l spoliezi, să-l subjugi, să-l supui spurcatelor tale pofte, să-i răpeşti nu numai averea, ci şi demnitatea de om, libertatea, convicţiunile religioase, limba, naţionalitatea şi toate instituţiunile ţării, şi cu totul altceva este a-ţi exercita junimea în arme şi a o instrui cît se poate mai exact în toate ramurile ştiinţelor militare numai cu scopul ca în orice caz de pericol, între orice configuraţie a evenimentelor, să fii totdeauna în stare de a-ţi apăra cu cel mai bun succes tot ce-ţi este mai scump, mai preţios, mai sublim pe acest pămînt".

Apărarea libertăţilor naţionale, lupta împotriva nedreptăţilor şi vitregiilor sociale s-au împletit dintotdeauna cu dorinţa de a clădi, de a stabili rosturile solide ale unei existenţe demne şi îndestulătoare în bucurii şi virtuţi, cucerire pe care fiecare generaţie a visat s-o lase moştenire celor viitoare. Pe ce anume temei şi prin ce forţe s-ar fi putut înfăptui o asemenea aspiraţie?

ION GHICA: „Secolul în care trăim este realizarea progresului social condus de progresul raţionalismului, progres la care au conlucrat toţi oamenii de valoare, filozofi şi eroi. Acest progres îşi are sorgintea lui în muncă.

Puterea unui stat merge mai totdeauna mînă în mînă cu bogăţia locuitorilor şi este cu atît mai considerat cu cît locuitorii lui produc mai mult, mai bine şi mai ieftin şi cu cît exportează în cît mai multe ţări. De la muncă depinde astăzi dezvoltarea unei naţiuni, de la dînsa depinde îmbunătăţirea stării materiale şi morale a omului, consideraţia de care se poate bucura în lume, relaţiunile sale în societate, amicii ce-şi face, soţia ce va lua, într-un cuvînt fericirea, independenţa omului".

Deci, există o măsură a devotamentului, un etalon al patriotismului, întruchipat în fiecare gest al existenţei cotidiene, în fiecare puls al existenţei individului? Există un semn al adevăratului patriot?

NICOLAE IORGA: „Prin ce-l recunoşti? E aşa de lesne! Prin munca lui, oriunde e pus de soartă şi-n orice situaţie l-a fixat norocul. El e cel mai vechiu, mai bun, mai modest şi totodată mai strălucit patriot. **Munca e în chiar firea noastră; îndemnul către dînsa, un instinct fundamental al fiinţei omeneşti. De muncă sîntem înconjuraţi.**

O clipă nu zăboveşte soar
nesc niciodată, mugurele
la ceasul său. Natura
omul însuşi e dator să
plăcerea muncii nouă, di
acelei care s-a săvîrşit o
imnului înălţat pentru bi
...Şi oare, la noi — ar
isprăvit un discurs pat
N-a muncit titratul şc
de examene pregătite
ţială a părinţilor, deceti
ţii" căutate? N-a muncit
tîlneşte la masa verde cu
Dar e muncă şi muncă...
Aşa vechile societăţi
păturile lor de cărămi
şi confundate: clase,
nouă, singurele capabile
tism modern, sînt ca ce
rente ale zidirilor de
menii nu mai există,
naţiunea... **(puterile lor)**
ac patriotic al solidarităţi
solute".

Educaţia e chemată s
lucid, conştient, unul din
ţiale pe care şi le propun
rea generoasă şi complex
capacitatea şi pregătirea
şi valoarea . Poate Un
şi să dirijeze această emul
tineretul studios de a-şi
aspiraţiile în folosul societ

A. XENOPOL: „Educa
buie să posedă alt caract
ferioare lor. În ele nu po
tarea purtărei private, a
individ, ca om, ci ia tre
mai mult fiinţa socia
va înrîuri asupra întreg
avea de scop a da nu n
plin de cunoştinţe, ci şi c
ştie încotro să îndrepte
binele obştesc. Universită
patriotismului.
Nu trebuie, pentru acea
clamaţii înfocate care ad
locul interesului, ci la m
profesor, de orice materi
colţ dătător de viaţă în mi
...Fiecare din ei va put
sale, să arunce de aceste
fletele ascultătorilor lor,
plicaţia, de pe tărîmul
şi cuprinzător al interes
învăţăcelului va fi cu atî
cu cît el poate nu să aşte
tor frumoase perspective,
o crede restrînsă numai
Educaţia este însă nu
rie; este o îndreptare a v
îndeletnicire practică. Nu
ca profesorii să arunce
interesului obştesc în ti
desăvîrşirea educaţiei, se
versitară să pună în lu
deşteptate de asemenea în

Dar pregătirea teoretic
la stadiul abstracţiunii r
tică, tineretul trebuie în
crearea concretă de valo
lui naţional, singura cale
înscrie apoi în circuitul
cunoaşterii. Poate fi ed
sentimentul creaţiei prop
ritualitate românească, p
manenţă o acoperire în a
telectualităţii române: „
patrie"?

D. GUSTI: „Naţiunea e
ce trebuie înţeles şi pri
tate, şi aceasta trebuie f
aceea am făcut apel la c
studenţilor de la toate fa
la toate universităţile, la

REȚII ȘI TINEREȚEA PATRIEI

ele, stelele nu se odih-
plesnește, liberînd viața
nu conoaște odihna și
n-o știe decît ori prin
erite, care vine în locul
i în scurtul moment al
uința smulsă...
spune oricine a
— nu se muncește ?...
înalte în atîția ani
n intervenția impar-
i evitate și de „distrac-
profesoara care se în-
numele elevelor sale ?...

vidualiste înșiră încă
te împreună, dar nu
tegorii, oameni. Cele
de adevăratul patrio-
uriașe monolite apa-
ton armat : în ele oa-
nai pentru că există
din marele, continuul
naționale depline, ab-

ă ducă la îndeplinire
comandamentele esen-
orice națiune : forma-
a membrilor săi, din
cărora rezultă puterea
versitatea întreține
ație formativă, să ajute
analiza posibilitățile și
ții ?
**ia în universități tre-
r decît în școalele in-
te fi vorba de îndrep-
acelei ce să referă la
uie să aibă în vedere
raporturile prin care
lui. Universitățile vor
mai învățați, cu capul
ățeni luminați care să
a lor activitate, spre
le vor fi educatoarele**

**a, predici morale, de-
eori provoacă rîsul în
mentul oportun,** orice
poate arunca cît un
ea învățăceilor.
**adeseori în cursurile
minți rodnice în su-
a putea să înalțe ex-
nic, către acela vast
ui întregului. Mintea
mai puternic lovită,
a la deschiderea aces-
ntr-o materie pe care
obiectul ei...
mai o afacere de teo-
nței spre fapte, deci o
deci îndestulător,
ința deșteptătoare a
rele conștiinți. Spre
re ca tinerimea uni-
tendințele generoase
oldiri".**

u trebuie să rămînă
Călăuzit spre prac-
tat să contribuie la
estinate patrimoniu-
n care acestea se vor
versal al cuceririlor
și stimulat astfel
izvor nesecat de spi-
u a asigura în per-
devizei nobile a in-
n știință — pentru

ceva viu, ceva unitar,
t, ca atare, ca uni-
ă în colaborare. **De
orare, la colaborarea
ății și mai tîrziu de
borarea colegilor de**

universitate și a colegilor intelectuali din toate ramurile, pentru ca împreună, umăr la umăr, să putem să creăm știința națiunii. Nici o reformă nu se poate face decît pe baza unei cunoașteri temeinice.

Adevăratul patriotism nu este patriotismul verbal sau patriotismul legislativ, ci este patriotismul acesta temeinic, cînd faci știință românească și, pe baza științei românești, propui reforme românești.

Această convingere ne-a împins să mergem cu multă îndrăzneală mai departe și să preconizăm pentru acest tineret o îndatorire grea, pe care sînt însă sigur că o va duce pînă la capăt, am avut dovada pînă acum, și anume obligativitatea cercetărilor naționale științifice românești.

Prin faptul că cineva și-a luat o licență sau un doctorat, indiferent la ce facultate, el nu și-a terminat îndatorirea lui față de știință, față de știința națională și universitate, ci el este obligat după aceea să lucreze mai departe, în cadrul unui sistem și al unei metode riguroase, în serviciul cunoașterii țării".

Pătrunderea în universul miraculos al cunoașterii, înțelegerea sensului vieții și datoriei primordiale de a crea noi valori materiale și spirituale presupune efort, întotdeauna alimentat de o dorință secretă de autodepășire. Dar oare nu tocmai acest efort, cheltuit cu tenacitate pe un drum adeseori dificil, chezășuiește biruința finală în împlinirea personalității ?

Cu alte cuvinte, străvechiul dicton „Festina lente" — e un îndemn permanent adresat fiecărei noi generații ?

TUDOR ARGHEZI : „Iubite băiete, mă întreb dacă sînt dator să te mint. La optsprezece ani trebuie să-ți alegi o carieră. Dascălii mei de hîrtie mă silesc să te sfătuiesc așa :

Apucă-te de meseria care crezi că-ți va plăcea mai mult și lasă-te-ntr-însa cu totul, la fund, pînă ce meritele cîștigate în meșteșugul ales te vor scoate singure la suprafață. Învinge încet și, luptînd cu obstacolul profesional, învinge-te cîte puțin și pe sine-ți. Ca tine au făcut toți oamenii care au trecut drept meșteri în meseria lor, de jur împrejurul timpului de-acum. Satisfacțiile pe care nu ți le poate da averea, culege-le din tine și opune biruinței exterioare biruința conștiinței. Casele somptuoase sînt ziduri de morminte goale : ca să învie au nevoie de frumusețile tale ascunse, ivite-n singurătate, studiu și meditare. Tu ești cartea scrisă într-un bordei și zugrăveala vopsită în văzduhul cerurilor nude ; fără tine nici o bucurie în vatra cu șase rînduri de săli și odăi".

Sacrificiile și jertfele părinților noștri ne-au deschis perspectiva unei împliniri pe care nici o altă generație n-a cunoscut-o. Lupta partidului comuniștilor, continuatorul învestit de istorie al celor mai sfinte tradiții de luptă ale poporului, izbînditoare la 23 August 1944, a deschis o nouă eră în istoria noastră. Crucialul eveniment a înflăcărat conștiințele și inimile tinere, dornice de creație în numele destinului luminos al revoluției populare. Marile îndemnuri și-au găsit de aceea ecoul mobilizator:

PETRU GROZA : „Reprezint o generație care a văzut multe... S-a încheiat o epocă de întuneric și durere — de întuneric alimentat de o generație bătrînă și interesată, care și-a pierdut absolut contactul cu generația tînără... Acum vi se deschid larg noi orizonturi, admirabile cîmpuri de muncă pașnică. S-a încheiat epoca de război și pășim acum la epoca de construcție, de reconstrucție a țării noastre... Tineret, eu fac apel călduros la voi : exploatați acest imens teren, puneți tot sufletul în a ne ajuta, ca să reconstruim totul ; și nu numai să reconstruim, dar chiar să construim din temelii, dacă trebuie, o nouă țară : cu multă dreptate socială (...) cu dorința de a adînci tot ceea ce este cultură, tot ceea ce este bun".

Sîntem generația prezentului și a viitorului. Călăuzită de spiritul clarvăzător al îndrumării și grijii partidului, împlinirea noastră umană devine dintr-o aspirație virtuală o certitudine. Socialismul pentru poporul nostru înseamnă și leagănul unei civilizații înalte și durabile, la realizarea căreia tineretul va fi părtaș numai înțelegîndu-și în primul rînd îndatorirea sa principală :

MIHAIL SADOVEANU : „Tineretul de astăzi are la îndemînă atîta literatură bună, încît își poate potoli în voie setea cetitului, în biblioteci care i se deschid binevoitor la fiece pas.

Asta nu se poate face decît acum cînd bunurile minții și ale sufletului se adună, ard și vă pătrund cu lamura lor. Bunurile spirituale eliberează pe tînăr de robia instinctelor și deschid orizonturi larg generozității și simpatiei care stau în el ca florile primăverii, așteptînd cele dintîi raze ale soarelui.

Socialismul, la a cărui construire ne străduim cu toții, și Republica țin la sănătatea și vigoarea tineretului nostru, dar îi interesează într-o măsură egală și viața lui intelectuală. Dobîndirea culturii în școli trebuie să se realizeze temeinic. Iar cartea de literatură trebuie să fie înalt onorată de tovarășii noștri cei mai tineri, pentru ca această dobîndă să fie încununare și mîngîiere a anilor căruntiei".

Educată în spiritul internaționalismului proletar, tînăra generație a României socialiste militează activ pentru promovarea idealurilor celor mai scumpe de pace, bazate pe un profund democratism, contribuind neîncetat la întărirea colaborării, unității și prieteniei cu întreg tineretul lumii, pe temelia aspirațiilor și intereselor comune.

Nestăvilita energie a tineretului se canalizează astfel pe drumul însorit al luptei pentru victoria cauzei socialismului și păcii în întreaga lume. Care este menirea întîlnirilor, contactelor între acești tineri, acești mesageri ai viitorului lumii ?

M. RALEA : „Conferințele și festivalurile mondiale dau tinerilor posibilitatea să cunoască sufletul popoarelor și-i deprind să aibe o mentalitate frățească și antirasistă, să fie solidari cu toți oamenii de pe glob...

Distracțiile sănătoase, concediile, vacanțele, au un efect tot atît de pozitiv ca și munca în comun. Tinerii au nevoie de distracții, de destindere. „Distracțiile trebuie inteligent organizate. În asociațiile sportive se dezvoltă simțul onoarei, al cinstei, al solidarității, al prieteniei și, în sfîrșit, al reușitei. Competițiile internaționale și naționale sînt prilejuri de cunoaștere reciprocă și de cimentare a unor relații de prietenie trainice. Acestor mijloace de informare mutuală, de la om la om, li se adaugă acelea mai generale, prin radio, televiziune, concerte și traduceri din toate limbile pămîntului".

**Pagini realizate de
Niculae STOIAN și
Eugen PATRICHE**

Memoria pămîntului strămoșesc (II)

EVRIKA!

LUPTA ROȚILOR DE FOC

În basmele românești se află o stranie corespondență cu lupta dintre cele două categorii de zei la care se referă Mahabharata sau pe care o cunoaștem de la Hesiod și de la alți autori elini sub numele de Titanomachia. Astfel se poate reconstitui (fie și cu enorme dificultăți) momentul catastrofei planetare care s-ar fi petrecut, cum arătam pe baza calendarelor antice rituale și a unor cercetări mai noi de geologie submarină, acum 13 milenii. Înainte de a ne întoarce la prezentarea mai sistematică a marilor monumente megalitice de pe teritoriul Daciei, fiind vorba de întrebările ce se pun mereu asupra obîrșiei și personalității enigmatice a sculptorilor care au fost în stare să lucreze direct în masivele stîncoase, vom poposi acum la ființele miraculoase a căror amintire ne-o păstrează folclorul românesc. Într-adevăr, în basmele vechi, în unele balade păstorești de formație timpurie și în colinde, iar uneori și în descîntece, există eroi de mare forță morală și fizică, dar și de supremă abilitate în meșteșuguri miraculoase. De multe ori, ei sînt aceia care se pot duce „la munții ce se bat în capete". Să nu uităm că un cutremur obișnuit de orice grad ne dă această senzație vizuală, iar mitologia popoarelor antice se referă totuși la prăbușiri și alunecări de munți cînd narează catastrofa petrecută în momentul care a provocat marele diluviu.

O legendă din Prahova spune : „Uriașii au pierit de cind cu potopul. Atunci ei de frica înecului s-au suit pe vîrfurile munților, iar păsările cerului care umpluseră văzduhul cu mulțimea lor, neavînd unde se odihni, s-au așezat pe uriași și, cum erau flămînde, i-au tot ciugulit de carne pînă i-au isprăvit". Alte legende vorbesc de uriașii transformați în stînci, prin îngheț. Uriașii, Titanii sau Giganții se mai numesc în tradiția noastră (mai aleș în Oltenia) și Jidovi, probabil sub influența mai tîrzie a textelor bisericești. După folcloristul T. Bălășel, „Urieșii au venit după Jidovi și dintre ei a fost Doicim și Arap Buzat, cari mulți din ei aveau numai cîte un ochi în frunte", iar după Tudor Pamfile, „ei erau buni la inimă și voinici". Așadar, înfățișarea și atributele Titanilor locali mărturisesc atît venirea din alte teritorii (uneori se și spune: „de pe alt tărîm"), cît și o anume misiune a lor. Printre credințele populare despre geneză, există în Bucovina una care povestește că, la început, nu era pe lume nimic decît un munte mare, purtat de vînturi încolo și încoace, și că din vîrful lui ieșea foc fără curmare. Din acest foc s-a născut o femeie numai cu trup, fiindcă nu avea cine să-i dea viață. Îndată ce s-a născut, trupul ei a fost luat de vînturi și purtat în toate părțile, pînă cînd într-un tîrziu a ajuns la Vîntul-cel-mai-de-sus, unde a căpătat viață. Apoi, femeia a coborît pe munte, unde găsind două bucăți de fier și înghițindu-le a rămas grea și a născut doi copii necurați : unul șchiop și deștept, altul prost. Muntele nu avea decît fier, iar frații avînd nevoie de lut, cel prost coborî în adîncul mărilor spre a aduce lut, și celălalt frate făcu un cal fără viață, in care intrînd amîndoi pe rînd, reușiră să-l miște ca să-și tragă căruța. Legenda subliniază că pe atunci Dumnezeu era necunoscut. Dacă prima parte a legendei pare a descrie un vulcan (munții de foc însă dispăruseră pe teritoriul nostru înainte de situarea posibilă a civilizațiilor timpurii), mai ciudată pare călătoria la Vîntul-cel-mai-de-sus. Cu această referință începe de fapt materialul memorial folcloric de la noi asupra deplasărilor cerești în diferite vehicule, a căror amintire tehnică a fost coruptă de timp pînă la stadiul de simbol.

Aceste referințe la călătoriile spațiale sînt abundente, mai ales în basme. Mai rare, dar deloc mai puțin importante, sînt amintirile difuze despre lupta între diferite ființe nepămîntene (sau de pe alt tărîm), care poate fi o analogie la Titanomachia.

În basmul „Triști-copil și Inia Dinia" (colecția Al. Vasiliu), eroul asistă la o bătălie între două ființe feminine : „pe șesul acela se vedeau de departe doi, izbindu-se ; dar ce era, el nu putea să știe. Să fie oameni, să fie cai, măi... ce să fie ? Cînd se mai apropie, vede o zmeoaică bătîndu-se cu o drăcoaică. Dar ce bătaie se băteau. Doamne ! Se făceau două roți de foc... și cînd se izbeau una-n alta, săreau bucățile și scînteile din ele cine știe unde". Mai amănunțită este varianta luptei în basmul „Voinic de plumb" (publicat de culegător, Vasile Bologa, în „Convorbiri literare", 1892). Eroul se înțelege cu zmeul să-și desfășoare duelul transformîndu-se amîndoi în roți (de plumb și oțel). „Și se sui o roată într-un vîrf de munte, cealaltă într-altul, față în față, și se repezîră una către alta din toate puterile. Dar din roata de oțel, cînd sărea peste petre, tot țăndări săreau și din ea, pe cînd cea de plumb se turtea numai unde și unde cîte oleacă, iar cînd au ajuns în vale și se bufniră, roata cea de oțel era aproape toată fărîmi, așa că abia se mai țineau obedele, pe cînd cea de plumb, cum zisei, era turtită numai ici-colea, dar întreagă întreguță și puternică". Zmeul, nemulțumit de rezultat, vrea să continue lupta propunîndu-i lui Voinic de plumb (care era un Titan) altă formulă militară : „Eu să mă fac o flacără roșie și tu una vînătă, apoi să ne avîntăm sus în aer și acolo să ne luptăm". Eroul acceptă neverosimila variantă și cei doi „se făcură îndată două flăcări mari, una roșie, alta vînătă, și se suiră pînă-n naltul ceriului, de unde luminau lumea întreagă cu zarea lor, apoi începu lupta cea turbată". De notat că în descrierea marii bătălii între zei din Mahabharata, trăznetele și flăcările luminează cu puterea a zece mii de sori.

În șirul său de bătălii, Voinic de plumb adună de la zmeii învinși cîțiva „cai de aramă", și cîte unul de aur și argint. Caii de aramă au nu numai mișcare autonomă (dar nu sînt vii !), ci și putința deliberării atunci cînd zmeul, proprietarul lor, este la impas. Alți cai din basme sînt de foc, și analogia lor cu locomotiva, făcută de unii comentatori, este neîntemeiată, basmele fiind mult mai vechi. În „Omul de piatră" (basm cules de Nicolae Filimon) remarcăm atît funcția, cît și destinația cailor de foc, ca vehicul unic pentru marile distanțe. „Doamna Chiralina ceru și dobîndi de la împăratul această voie și petrecu pe cerb cu mare alai pînă afară din oraș ; atunci Afin lovi cerbul de trei ori în burtă și îndată se făcu dintr-însul o căruță cu doisprezece cai de foc ; apoi luînd pe doamna Chiralina c-o mînă și pe Dafin cu alta (cf. cu o veche icoană rusească, în care Isus întinde o mînă spre Adam și Eva, iar cu cealaltă e gata să tragă manșa vehiculului său de formă ovoidală, îndreptat în sus, în care a intrat), sări într-însa și se făcură nevăzuți !" (cf. cu descrierea „carului ceresc" din Samaranganasutradhara, ce ridicîndu-se dispare într-o clipă nemaizărindu-se decît „ca un mărgăritar pe cer"). „Pilotul spațial" Afin călătorește cu pasagerii săi „zi de vară pînă-n seară", pînă iese „pe tărîmul celălalt". Iar în același basm există și alt vehicul bun pentru marile viteze „cosmice". „Împărăția doamnei Chiralina este departe de aici, cale de zece ani ; dar această cale se poate face cît te ștergi la ochi, dacă cineva s-o duce în pădurea neagră de lîngă gîrla de păcură care aruncă pietre și foc pînă la cer, și dacă o încăleca pe bușteanul Ielelor". Nici gîrla de păcură nu poate fi o analogie a unui vulcan, ci mai curînd amintește condițiile unei rampe de lansare, mai ales că o coincidență stranie ne sugerează că cei zece ani de drum pînă la împărăția Chiralinei sînt egali cu distanța calculată în timp terestru pentru un vehicul zburînd cu viteza luminii pînă la Sirius (timp terestru : 10,7 ani ; distanța în ani-lumină (8,8 ani) pe care o parcurge vehiculul în timpul său propriu : 4,6 ani).

Călătoriile din punctul de vedere al relativității timpului nu sînt absente nici ele din basmele noastre. Făt-Frumos din „Tinerețe fără bătrînețe" (col. Petre Ispirescu) se miră, întors acasă cum crede el după cîteva zile, de schimbările seculare petrecute între timp în ținutul său. Iar în basmul „Trei copii săraci" (col. Cristea Sandu-Timoc) unele aventuri ale mezinului ne pun pe gînduri. „Colindînd în lung și-n lat pămîntul, văzu multe lucruri vrute și nevrute. Ba se sui și în cer, că doar nu-i era greu, dacă avea fesul cel roșu la îndemînă". (Cf. căștile spațiale ale statuilor din jungla mexicană, ale desenelor rupestre de la Tassili etc). Eroul acestui basm românesc zboară spre zările albastre, se plimbă prin lună și prin stele și se luptă cu oamenii de acolo. Călătoriile sale durează mult, fantastic de mult, dar nu imposibil în plan matematic unde, bunăoară, o deplasare în durata timpului terestru ar fi de 24 000 ani pînă în centrul galaxiei, dar pentru astronaut (în timpul rachetei) n-ar consuma decît... 19,3 ani ! Mezinul dintre cei trei copii săraci săvîrșește, se pare, astfel de călătorii. „Trecuseră mii de ani de cînd el zbura ca gîndul din stea în stea și, cînd simți că-i vine dor de frați și de pămînt, se lăsă ca gîndul în adîncurile văzduhului și porni în zdrențele lui vechi spre palatul frățiorilor. Mergînd puțin cam îngîndurat că i-a venit vremea de-nsurat și n-are nici un rost pe lume, băgă de seamă că pămîntul era copt și pîrjolit de arșița soarelui, că nu mai are pe el nici iarbă și nici viață. Toate pieriseră !". Eroul nu mai găsește „nici oameni și nici ierburi", soarele dogorîtor e gata să-l topească, și chiar mările sînt secate. De notat că o planetă al cărei soare s-ar preface în novă, ar păți la fel.

Tradiția conservă numeroase relatări de aventuri spațiale. E interesant faptul că toate ridicările la cer sînt asociate în basme, cum am mai citat, cu o lumină orbitoare. Sigur că basmele, mai puțin decît marile mituri, sînt încărcate de alegorii naive sau de elemente de predică de pe vreun amvon rural, iar nucleele legendare, deși co rupte, sînt mai dezbrăcate de simboluri. Într-un basm (col. C. Rădulescu-Codin), îngerul salvator încheindu-și misiunea pe lîngă om, „începe să se ridice în sus, încet-încet, pînă piere într-o lumină orbitoare". Iar Ionică Făt-Frumos din basmul „Ileana Cosînzeana" (col. Miron Pompiliu) parcă ar fi ajuns în călătoria sa la marginea sistemului solar. „După mult amar de cale și de umblat zadarnic, iată că într-o zi se trezește pe piscul unui munte pe care se părea că se sprijinește marginea cerului. Aici de-abia în timpul de amiazi mai soseau cîteva raze pierdute și slabe din soarele cerului. Era capătul lumei acesteia, nu se vedea alta decît întuneric adînc și gura unui vîrtej de vale neguros, de al cărei fund numai Dumnezeu sfîntul știa".

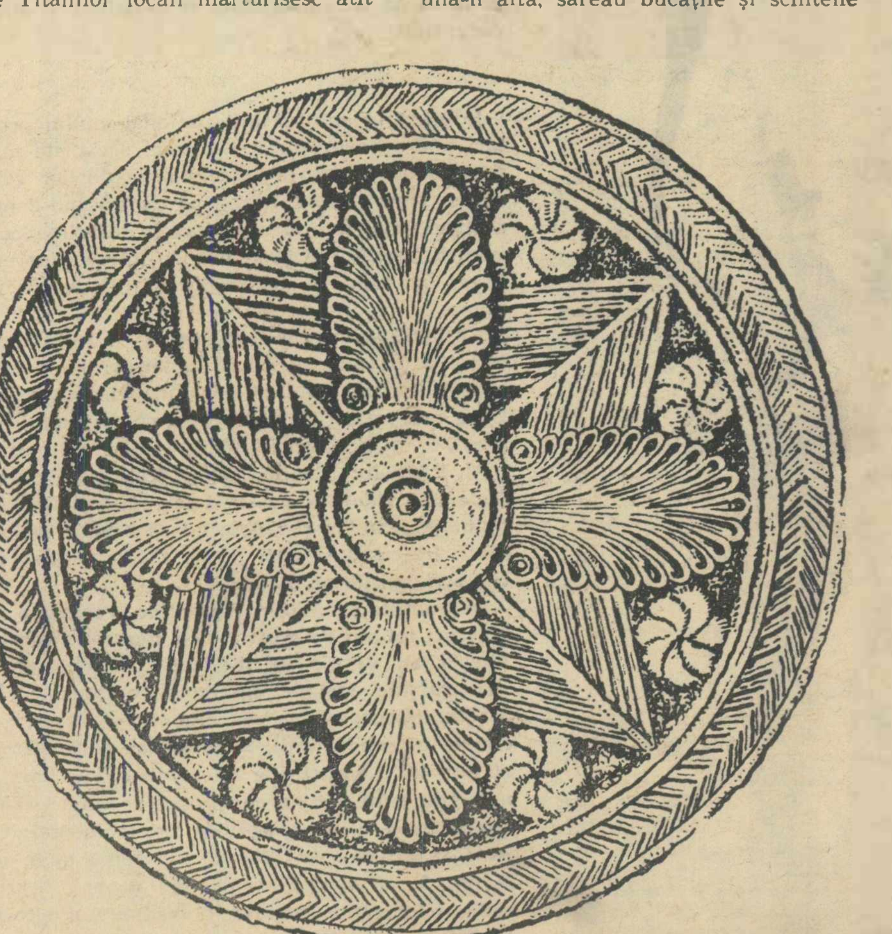
Un colind dobrogean (col. Marienescu) vorbește de sfere lansate în spațiu (în formă de măr, adică rotunde) :

Fiul țipă un măr în lună,
Face luna tocmai plină
Cum e plină pe la cină,
Altu-l țipă sus pe soare,
Sus pe soare cînd răsare...

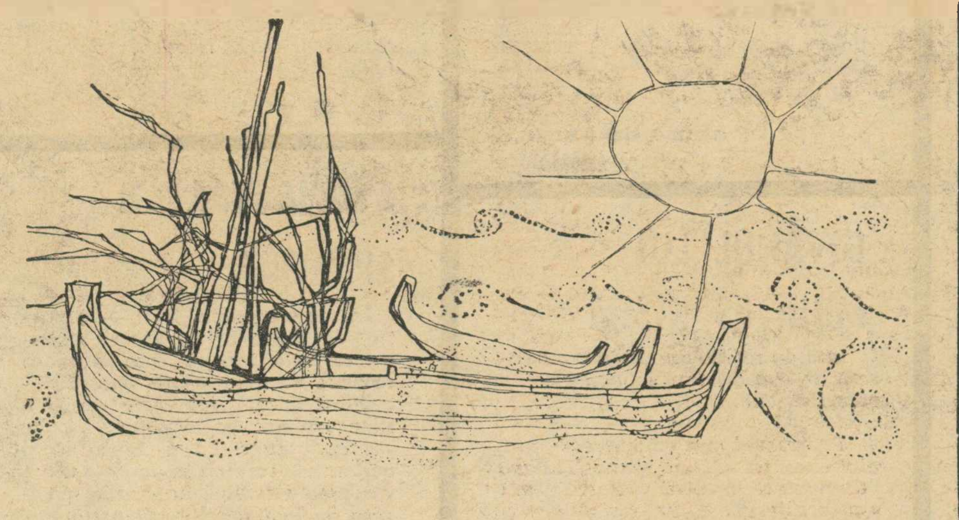
Pedeapsa îngerilor din grupul lui Semyaza (apocriful lui Enoh) se reîntîlnește și în folclorul nostru, în legende evident neinfluențate de scripturile bisericești oficiale. Ca și în basmul lui Kunisch (care i-a inspirat lui Eminescu „Luceafărul"), în aceste basme și legende e vorba de niște oameni-stele, sau de faptul că „stelele sînt făcute din îngeri". Tudor Pamfile găsise o poveste uimitoare. Coborîndu-se odată pe pămînt, Dumnezeu a luat cu sine cîțiva îngeri spre a le arăta lumea oamenilor pămînteni. Dar un înger se îndrăgostește de o pămînteancă pentru care și-ar da viața lui îngerească. Temîndu-se apoi ca ei să nu povestească îngerilor din cer ce văzuseră pe pămînt, Dumnezeu i-a prefăcut pe cei cu care călătorise în stele luminoase, iar îngerul îndrăgostit „nu lucea de bucurie, ci scăpăra mereu aruncînd scîntei de foc ; atunci Dumnezeu a dezlipit de pe cer steaua scăpărătoare, i-a dat drumul pe pămînt aruncînd-o așa de tare, că tot în picături de scîntei a picat pe pămînt".

După acest material se pot face interpretări variate, toate fiind firește ipotetice. În confruntare cu miturile lumii, la care m-am referit în ciclul anterior de articole, ipoteza memoriei unor astronavigații pare mai aproape de adevăr, iar abundența concordantă a legendelor din folclorul nostru, cercetarea cărora o vom continua rîndul viitor, aplicînd-o monumentelor megalitice din Carpați, dă putința unui joc mai controlat al fanteziei asociative.

Victor KERNBACH

Ornament dacic, cu ciudatele „roți" marginale părînd elice în mișcare

Desen de Radu VINCENZ

EVOCARI

„STUDENȚI DEMOCRAȚI, ÎNAINTE"

Într-o evocare trimisă redacției, tovarășul MIHAIL FÎRȘIROTU ne rememorează anii studenției sale, ani de luptă pentru un învățămînt universitar accesibil fiilor poporului dornici de învățătură, pentru desființarea măsurilor prohibitive, pentru democratizarea sistemului de învățămînt. Reproducem în acest număr pasaje referitoare la una din cele mai puternice manifestări studențești din anul 1938, greva studenților de la Academia Comercială din București, la pregătirea căreia și-a adus contribuția și semnatarul acestor rînduri, student comunist, secretar al celulei P.C.R.

Eram încă student în acel an universitar 1937—1938, cînd norii războiului se ridicau, la apus, tot mai negri, și cînd răbufnirile lor se simțeau, aspre, pînă pe pămînturile noastre. Ieșită de puțini ani din criză, economia României se refăcea cu mare greutate. Impozitele în creștere, prețurile de speculă, restricțiile bănești de tot felul încercau să creeze în vistierie o balanță excedentară, pe seama scăderii capacității de cumpărare a maselor.

Studenții nu erau nici ei scutiți de dările tot mai mari care apăsau pe umerii poporului. Sporirea taxelor de înscriere de la 150 de lei la 2150 lei, majorarea taxelor de examen, prețurile inimaginabile ale cursurilor universitare, lipsa cronică de cămine și cantine, care să fie accesibile veniturilor modeste ale multora dintre ei, au determinat în 1937—1938 scăderea numărului de studenți ai Academiei Comerciale din București la 2 533 față de cei 3933 cîți fuseseră înscriși în anul precedent. Parcă pentru a pune vîrf la toate acestea, rectoratul a dispus desființarea sesiunii ordinare din februarie, exmatricularea unui număr de 2000 de studenți care, datorită condițiilor grele, nu și-au putut susține toate examenele și, împotriva tuturor așteptărilor, majorarea taxei de înscriere în anul preparator la 4150 lei. Nu e de mirare, astfel, că mulți studenți erau nevoiți, pentru a se menține la suprafață, să lucreze ca hamali de noapte în gară sau ca ajutori de chelner în localurile din Capitală.

În fața acestei situații, comitetul studențesc al Academiei a fost silit de masa studenților să înainteze rectoratului și consiliului profesoral o scrisoare, solicitîndu-le înțelegere și sprijin. Neluată în seamă, datorită influenței exercitate asupra acestor foruri de elemente legionare, scrisoarea a rămas fără răspuns. Un alt memoriu, semnat la 13 decembrie 1937 de peste 1200 de studenți, le silește, însă, sub amenințarea directă cu greva, să promită convocarea consiliului profesoral pentru examinarea doleanțelor studenților. Consiliul însă nu s-a ținut la data fixată. Mai mult chiar, ca un răspuns parcă, după vacanța Crăciunului a mai fost exmatriculat un lot impresionant dintre colegii noștri.

Situația era grea. Greva nu mai trebuia amînată. Sub conducerea celulei de partid din Academia Comercială, studenții obligă comitetul asociației, aflat sub influența unor elemente reacționare, să convoace adunarea generală. În acea memorabilă zi de 11 ianuarie 1938, **masa studenților**, și nu comitetul asociației, declară greva, cerînd anularea exmatriculărilor, acordarea sesiunii ordinare în februarie, revenirea la taxa de înscriere de 150 lei și deblocarea examenelor din ciclul 1, pentru admiterea în ciclul doi. Printre animatorii grevei se numărau Gheorghe Rădulescu, Manea Mănescu, Roman Moldovan, Mihail Hașeganu și Vladimir Domocoș.

Abia acum, cînd nici un student nu s-a mai prezentat la cursuri, rectoratul a început să ne ia în seamă. Consiliul profesoral s-a ținut aproape imediat, amenințînd cu închiderea Academiei în cazul continuării grevei. Nu ne-am lăsat intimidați. Încurajați în felurite chipuri de colegii de la Academia Comercială din Cluj, de la facultățile de Medicină și de Litere și filozofie din București, ca și de alți simpatizanți, am hotărît să nu dăm înapoi. Publicațiile „Reporter", „Lumea românească", „Dacia nouă", „Argus", revista „Preocupări economice și financiare" editată de studenții Academiei noastre, ca și alte organe de presă ne aveau în focarul obiectivului, informînd opinia publică despre acțiunea noastră în sprijinul revendicărilor studenților.

Principala sarcină era, acum, neutralizarea acțiunilor unor spărgători de grevă. Aceștia nu erau dintre studenți, ceea ce, pentru noi e un motiv în plus de mîndrie. O tentativă de spargere a grevei a avut loc cu prilejul organizării așa-zisei „consfătuiri" dintre profesori și studenți, cînd au fost aduși legionari în cămăși verzi și cuziști în cămăși albastre, cu atitudine vădit antigrevistă. În sala arhiplină, într-o atmosferă supraîncărcată, în pofida tuturor amenințărilor, noi am declarat răspicat: greva nu va înceta pînă nu ni se vor satisface revendicările. Legionarii și cuziștii, cu toată uniforma lor, s-au temut să acționeze mai dur. Eram prea mulți... Adunarea s-a terminat în sunetele Marșului Frontului Studențesc Democrat:

...Cu noi este poporul
Al nostru-i viitorul
Și-al tuturor acelor ce muncesc.
Studenți democrați, înainte...

Față în față cu hotărîrea noastră de neclintit, rectoratul a trebuit să țină seama de cererile legitime ale studenților. Astfel, s-a anunțat aprobarea sesiunii din februarie, reînscrierea exmatriculaților și revizuirea rigidității regulamentului Academiei. Așa se explică faptul că, în anul universitar imediat următor, 1938—1939, numărul studenților a crescut de la 2533 la 3598.

La 25 ianuarie 1938, după două săptămîni de apărare fermă a principiilor pentru care a fost declarată, greva a luat sfîrșit. Ea ne-a dovedit că sîntem puternici, că uniți putem impune conducerii Academiei Comerciale aprobarea revendicărilor noastre. Totodată, este necesar să precizăm că greva noastră n-a fost un fapt izolat, ci o continuare firească a acțiunilor studențești conduse de partid pentru un învățămînt democratic, împotriva diversiunilor fasciste, împotriva huliganismului și a actelor de teroare legionare.

Mihail FÎRȘIROTU

A RĂSPUNDE LA CHEMARE

(Urmare din pagina 1)

Sondajele sociologice contemporane remarcă și acest gen de individ asocial, clasificîndu-l printre inadaptabili, printre complexați și refulați. Cunoaștem o întreagă claviatură estetică de reflectare literară, teatrală și cinematografică a acestui individ. Explicațiile fenomenului explodează dintr-o anumită societate.

La noi, răspunderea cotidiană, personală, e o chestiune esențială de principiu a existenței în societatea socialistă, cînd fiecare tînăr este chemat și investit să gîndească, să simtă și să producă realități materiale și spirituale prin propria sa realitate individuală, conștientă. Există printre noi, însă, în amfiteatre, abile prezențe dizolvate în colectivitate, peste care privirile trec pentru că nu întîlnesc consistența unui profil distinct și a unui răspuns la o chemare; există fete și băieți credincioși acelui fals „carpe diem" horațian fără potența propriilor viziuni proiectate în timp și amendate de vid! În secolul nostru, al celor mai frumoase metafore, al celor mai contradictorii evenimente și sentimente, cînd clipele sînt încărcate de semnificații multiple pe plan politic, social și moral, inconștiența trecerii prin tinerețe, incapacitatea superfluă a închegării unei personalități distincte, care trebuie să afirme ceva în viață, și dezordinea sau absența sentimentului de responsabilitate, intim și social, constituie excrescențe.

Sîntem studenți, constituim, în imensa noastră colectivitate, un for tineresc de înnoire și îndrăzneală, devansînd mereu, cu maximă receptivitate, mobilitate și capacitate de adaptare creatoare la progresele științei și tehnicii, realitatea cotidiană. Ni se cer eforturi de însușire lacomă și comprehensivă a fenomenelor esențiale care generează această dinamică. E un imperativ pe care trebuie să-l simțim profund, uman, patriotic, o datorie de onoare, un țel principal și conștient al ființei noastre. Maturitatea înțelegerii acestei sarcini istorice și obștești nu înseamnă altceva decît maturitatea responsabilității fiecăruia dintre noi: luciditate! Iată steaua noastră polară!

Dar această luciditate unanimă, realizată prin ochii deschiși ai fiecărui coleg de generație, trebuie să-i fie cosubstanțială acelui tînăr pe care îl creditîm cu votul nostru grav și secret ca să ne reprezinte în forumurile organizațiilor noastre de tineret, universitare dar și academice! Dacă reproșăm unor activiști un profesionalism mărunt, funcționăresc în îndeplinirea sarcinilor, trebuie să fim circumspecți în primul rînd cu noi înșine. Dar la urma urmei, chiar noțiunea „sarcini obștești" de care vorbim atît de des fără o acoperire întotdeauna exactă, concretă, ar trebui desființată! „Sarcina" înseamnă o obligație. Între tineri, inițiativa, organizarea unor manifestări spontane, premeditate cu vitalitate tinerească, nu trebuie să constituie o obligație, ci un mod de a exista, cot la cot, umăr la umăr, tîmplă lîngă tîmplă!

Răspunderea celor aleși dintre noi să conducă destinele organizațiilor noastre din institute a fost adeseori volatilă, tocmai din cauza lipsei noastre de răspundere! Dezinteresul manifestat uneori pentru activitățile colective și pentru crearea unui climat intelectual, tovărășesc, de viață și studiu, a generat aceeași falsă responsabilitate din partea colegului investit cu nobile distincții obștești. Inerția și delăsarea lipsită de personalitate, formalismul în care ne-am complăcut nu o dată, au dus la o viață de colectiv latentă, ambiguă, amînată din ședințe în ședințe. Evident, cei aleși în funcțiile de răspundere (observați terminologia!) ale organizațiilor noastre politice și obștești trebuie să dea periodic seamă, față de colectivitatea care i-a ales, pentru activitatea depusă în slujba intereselor colectivității. Dar asta nu trebuie să se materializeze neapărat printr-o „dare de seamă", realizată din colajele referatelor de la alegerile anterioare, din fraze șablon și din lozinci, ci să se realizeze printr-un schimb de opinii liber, democratic, prin interpelări, prin argumente plauzibile. Atunci, răspunderea va fi reciprocă și a face parte din organizația comunistă de tineret va însemna a fi solicitat la maximum prin personalitatea ta, prin concepțiile și opiniile tale despre munca politică și obștească, prin spiritul de inițiativă, prin combativitate, prin tot ce ai mai bun, mai generos și mai nobil în tine.

Pentru că, în cele din urmă, a răspunde înseamnă a răspunde la o chemare. Iar această chemare, izvorînd din înseși aspirațiile firești ale poporului nostru ne-o adresează partidul, înțeleapta călăuză spre culmile viitorului; e o chemare, așadar, din viitor, conjugată cu îndemnurile prezentului, cu efervescența creatoare a acestui popor ai cărui fii sîntem, cu entuziasmul propriu tinereții noastre.

Și tocmai de aceea, ca oameni care sînt organic legați de toate cuceririle viitorului pe care ei înșiși îl vor clădi, tinerii noștri studenți trebuie să fie pătrunși de un acut simț al responsabilității sociale, de hotărîrea de a-și îmbogăți neîncetat cunoștințele, de înalta exigență față de ei înșiși, de optimismul lor nedezmințit, catalizator de neînlocuit al tuturor succeselor. Numai în felul acesta, contribuind cu toate forțele la progresul patriei, putem răspunde grijii și solicitudinii permanente cu care ne înconjoară partidul, întregul nostru popor.

tec

HIPPIE — MODA

FIICA ANTILOPEI
(Pentru o seară de vacanță)

AȘ PUTEA SĂ MĂ SINUCID ÎN APARTAMENTUL D-VOASTRĂ ?

Un serial tragico-misterios de EUGEN PATRICHE

Unul : Bună ziua, domnule.
Celălalt : Bună ziua domnule și servus !
Unul : Poftiți vă rog și intrați.
Celălalt : Sînteți foarte amabil.
Unul : Nu face nimic. Luați loc, dacă tot ați intrat.
Celălalt : Mă scuzați dacă v-am deranjat.
Unul : Dar nu m-ați deranjat de loc. Tocmai dormeam. O țigară ?
Celălalt : Mulțumesc. Nu consum.
Unul : E cumva posibil să vă fiu de folos cu ceva ?
Celălalt : Desigur. Dacă ați fi atît de amabil... aș putea să mă sinucid în apartamentul dumneavoastră ?
Unul : Să vă sinucideți ? Da, cum să nu, cu plăcere...
Celălalt : Sînteți foarte drăguț.
Unul : Dacă nu sînt indiscret, deși pe mine nu mă interesează... Aveți vreun motiv special, sau o faceți numai așa...
Celălalt : O, numai așa...
Unul : V-a tăiat de la primă ?
Celălalt : Nu.
Unul : V-a înșelat nevasta ?
Celălalt : Nu tocmai.
Unul : N-ați mai găsit bilete la premiera ultimului film românesc ?
Celălalt : Vorba vine...
Unul : S-a epuizat „Viața studențească" la chioșcuri ?
Celălalt :Parcă-i prima dată ?...
Unul : Poate ați aflat sfîrșitul de la **El Fugitivo ?**
Celălalt : Nici pomeneală !
Unul : Ați citit serialul polițist al poetului Adrian Păunescu ?
Celălalt : Ţţ !
Unul : Atunci ?
Celălalt : E ceva și mai de groază...

(va urma, dacă vreți)

DIVANUL LUI MUIR ES KISIM

Iată, în sfîrșit, un student cunoscut de toți studenții bucureșteni : Student-club...

★

Profesorul m-a văzut tremurînd, la examen. Mi-a spus : „Să vii dumneata la vară". Parcă mie mi-era frig !...

★

Mi-am luat azi bilet de tramvai ! Sînt în vacanță !...

★

Examenele nu m-au obosit de loc : cred c-o să le mai dau o dată...

★

Dacă toți studenții ar promova, vacanțele n-ar avea nici un sens.

★

In taberele studențești se ocupă cu distracțiile aceiași oameni care se ocupă și la facultăți.

★

De ce nu moare odată lumea asta să scape de mine...

★

Dacă vreți să deveniți cunoscuți, dezlegați cuvintele noastre încrucișate.

★

Dacă ați rămas în București, folosiți bufetul „Academiei" Este, oricum, un local cu reputație.

★

In curînd un nou film românesc, în care se vor produce toți cîntăreții noștri de muzică ușoară Filmul se va numi... „Impușcați pe portativ".

★

Un cititor ne scrie : „Nu știu de ce se face atîta caz de „Iona" lui Marin Sorescu. Ce, în apele noastre, sînt pești atît de mari ?"...

DICȚIONARUL BUNEI CUVIINȚE

Deschidem în acest număr o nouă rubrică realizată de profesorul Gh Paschia. Rod al unei munci de 20 de ani, „Dicționarul bunei cuviințe", în maxime și proverbe, se adresează tineretului. Sperăm că cititorii noștri studenți vor primi cu interes noua rubrică.

„A"

Adevărul

— Adevărul nu trebuie arătat gol, ci în cămașă. (Proverb spaniol)

— Ești dator să spui adevărul, nu să vorbești mult (Democrit)

— Mi-e prieten Platon, dar mai prieten adevărul. (Maximă atribuită lui Aristotel).

— Mai bine este ca întemeiat pe adevăr să învingi o părere, decît întemeiat pe o părere să te învingă adevărul. (Epictet, Fragmente, 38)

— Adevărul este un fruct care nu trebuie cules decît cînd este bine copt. (Voltaire, Scrisoare către contesa de Barcowitz)

— Omul și viața lui nu se sprijină pe ceva șubred și minciună, ci pe ceva solid și adevărat. (Th. Carlyle, Muncă, sinceritate, tăcere, VII)

— Să avem de partea noastră adevărul : iată secretul elocinței și al virtuții, iată autoritatea morală. E cea mai înaltă maximă a artei și a vieții. (Amiel).

— Acolo unde nu mai sînt apreciate și practicate virtuțile adevărului, cinstei și dreptății, nimeni nu mai merită să trăiască... Datoria este singurul adevăr (S Smiles, Fii om de caracter, 34,221)

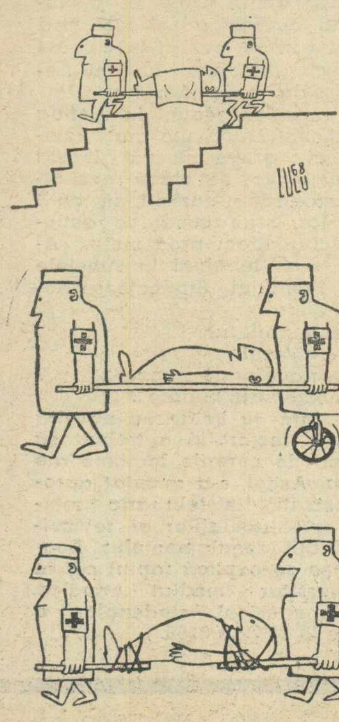
— Cind faptul ții, atunci adevărul scii (B.P. Hasdeu, Epitaful Iuliei).

Gh. PASCHIA

SYLVIE VARTAN ȘI MODA

La marele salon „Pret — à porter" din Paris, Sylvie Vartan a prezentat luna trecută cea de-a 5-a colecție de modă a sa, pentru primăvara lui '68. Modelele respectă stilul reginei „ye-ye"-ului: simple, vesele, ușoare. Ea a imaginat și uniformele celor 37 de fete care vor presta servicii la jocurile olimpice de la Grenoble. O nouă gazetă, condusă de admiratoarele actriței (și care poartă numele de... „Sylvie Vartan"), apare lunar în patru pagini. Se vor publica aici și știri despre succesele muzicale ale ei dar locul principal va fi ocupat de modă. O vedeți în fotografie pe cunoscuta cîntăreață delectîndu-se cu lectura ziarului care îi poartă numele.

Ion Dogar-MARINESCU

ABSTRACȚIONISM

Pictorul acela care devenise celebru pentru coloritul tablourilor sale nu fusese văzut niciodată și nimeni nu-l cunoștea personal. Criticii lăudau în cor pînzele lui fantastice, iar tinerii artiști căutau să-i imite exemplul, dar nimeni nu izbuti să obțină acele îmbinări surprinzătoare de tonuri și nuanțe care făceau ca tablourile sale să se vîndă la prețuri de legendă.

Odată, un alt pictor, gelos pe succesul confratelui, porni să-l găsească și după căutări îndelungate reuși să dea peste el într-o așezare anonimă din creierul munților.

Mii de oameni veniră să-l audă pe cel ale cărui pînze aduseseră celebritatea țării lor și sala unde trebuia să vorbească se umpluse de lume.

Și toată lumea aceea urlă dintr-odată cînd la tribună se sui șovăind bătrînelul acela orb.

P. OVIDIU

TRABUCUL ȘI ADORATORII SĂI

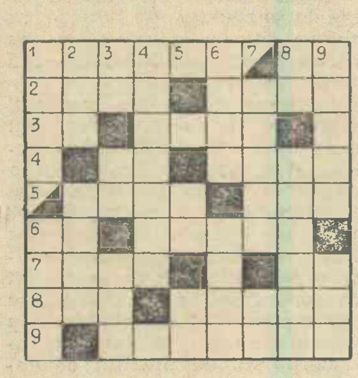
Fumătorii pasionați au acum o carte a exemplelor și... justificărilor celebre. Editura pariziană Laffont a publicat recent **„Cartea cunoscătorului de trabuc"** de Z. Davidoff și Gilles Lambert. Sînt enumerați aici toți fumătorii celebri, printre care cea mai mare parte o ocupă scriitorii. E vorba de Maurice Barres, Casanova, Chateaubriand, Maurice Druon, Victor Hugo, Merimée, Musset, George Sand, Stendhal, Mark Twain etc. Iată și cîteva curiozități : lui Marcel Achard, soția îi prepară țigara pentru fumat — deschide cutia, taie vîrful trabucului și ...trage primele fumuri. Poetul Auguste Barthelemy a scris un **„Manual al artei de a fuma"** în cinci mii de versuri... Lord Byron a scris **„Sublime tobacco"**, terminînd cu cuvintele „Give me a cigar !" (Dă-mi un trabuc !). Graham Greene, scriind „Omul nostru din Havana", s-a străduit din greu să evite cuvîntul ...havană. Și așa mai departe...

UNU

ORIZONTAL : 1) Alfabet — Testea. 2) Mulțime — Continent. 3) Nota scriitorului — Clasa. 4) Umanitate — A trece cu vederea. 5)Ahei — Cuibar (dim.) 6) Pogon — Sac pentru nimic. 7) Dulap — Schelet. 8) O fată... darnică — Zi. 9) Policlinică.

VERTICAL : 1) Săptămîna — Hectar (și totuși doi). 2) Lume, lume — Armată. 3) Voi — La marginea orașului ! — Facultate ! 4) Calorifer. 5) Vrea răspuns — Mediul snobului. 6) Necredincioși — Parc (pl). 7) Escadrilă — Secol. 8) Acar ! — Familie. 9) Întreg — Comună.

D. BUJDOIU

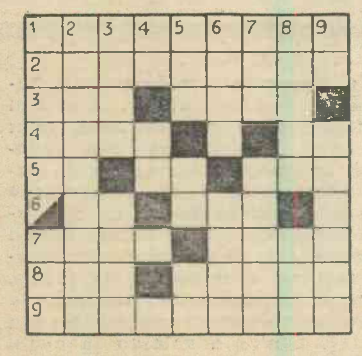

DOI

ORIZONTAL : 1) Primii doi (mit). 2) Loc pentru „2" la pronosport. 3) A înmuia — De doi, trei ani... 4) Grații — Juma-juma ! 5) Primele două litere — Pune mîna — Nr. 2. 6) Două în plus ! — Duble la table (sing.) 7) O lună și doi... jumate ! — A garanta. 8) Rîu spartan — 1, 2, 3 etc. (sing.) 9) În al doilea rînd (fem. pl.).

VERTICAL : 1) A face din unu doi — A doua oară. 2) Împărțire în două. 3) A... de două ori ! — N-are pereche. 4) Mele ! — Doi roman. 5) Nu-i comună — Prima și ultima — Doine ! 6) Sînt de două ori ! — Dud. 7) Judecător în infern — Pînă la a doua. 8) Încîntare — Unul ici, altul cine știe unde. 9) Primele două vocale — Partea a doua, a treia etc.

Toma MICHINICI

Heidelberg 1968

Cîmpia Würtembergului, mirată parcă de propria ei nesfîrşire, ridică dintr-o dată din umeri, înghesuind cerul dintr-o parte. Pe zare se caţără siluetele palide ale Alpilor şi printr-o ceaţă verzuie se ghicesc sumbrele ruine ale vechilor castele. Trenul opreşte şi el, parcă să admire priveliştea, şi călătorul sau turistul însetat de cunoaştere debutează nerăbdător în gara mare din Heidelberg, perfect utilată şi organizată, ca toate gările germane. Chiar de-aci, din gară, poţi aduna o imensă cantitate de informaţii despre perla oraşului, care l-a făcut şi-l menţine celebru, Universitatea Karl Rûprecht sau, latinizat, Ruperto Carola. E mult mai cîştigat însă acela care se ambiţionează în a descoperi de unul singur citadela universitară de pe malul Neckarului, dispreţuind ghidurile, hărţile şi birourile de informaţii. Căci Heidelbergul universitar are viaţa lui intimă, rafinamentul său intelectual, o personalitate subtilă şi cuceritoare pe care nu le poţi găsi în reclamele şi publicaţiile de tot felul, destinate vizitatorului grăbit şi superficial. Strada centrală, o paralelă quasi-perfectă la albia Neckarului, îţi poartă paşii printre modernele clădiri ale instituţiilor şi întreprinderilor de tot felul. În spatele faţadelor cenuşii şi al reclamelor multicolore pulsează intens viaţa economică şi comercială a oraşului, devenit cu timpul un însemnat centru al industriei uşoare vest-germane. Un clopot vesteşte miezul zilei, adunînd pentru o clipă în jurul lui toată tăcerea oraşului. La un colţ de stradă descopăr o hartă a burgului şi aflu că mă găsesc pe drumul cel bun. Într-adevăr, după cîţiva paşi, o tăbliţă mă anunţă că merg pe strada Seminarului. Se simte atmosfera universitară, îmi zic, şi cobor pe caldarîmul tocit de ani spre o clădire veche, cu trei caturi, cu obrajii scorojiţi de vreme.

COLEGIUM ACADEMICUM

E o vreme tare păcătoasă. Cerul s-a necăjit, cine ştie de ce, şi apasă oraşul, cenuşiu şi greu, ca un capac de plumb. Aici, în Colegium academicum, sînt găzduiţi o bună parte din studenţii Universităţii ; se află tot aici cîteva laboratoare şi săli de seminar, precum şi o sală pentru întruniri sau spectacole. Căminul e administrat în comun de conducerea Universităţii şi de Parlamentul studenţilor. Pe coridorul pustiu se aud paşi. Apare mai întîi o barbă imensă, roşcată, în jurul căreia s-a înfiripat un trup ascetic ; o pereche de ochelari serioşi mă încadrează în ramele lor negre în clipa în care iau iniţiativa unei întrebări. Băiatul nu ştie engleză, aşa că îi explic în germană, mai mult prin gesturi, că vreau să cunosc nişte studenţi. Şi el e student, îmi spune, la Facultatea de teologie. Îl urmez smerit pe viitorul preot într-o cameră plină de voie bună şi de sticle goale de coca-cola. Sînt cîţiva din colegii lui Joachim, doi băieţi de la Teologie, unul de la Drept, unul de la Muzică, altul de la Medicină. Juristul, pe nume Hagedorn, zis Hag, vorbeşte bine engleza şi aflînd că are în faţă, de fapt, un absolvent de la Drept se bucură cum nu se poate mai mult. Împreună cu alţi cîţiva studenţi care se adunaseră, auzind de venirea unui român, mă asaltează cu întrebări care mai de care mai neaşteptate despre studenţii noştri, despre examene, despre sportul studenţesc, despre Mamaia şi despre Iolanda Balaş. Fac faţă cu greu ; şi, probabil ca să mă stimuleze, băieţii mă iau pe sus şi mă vîră într-una din vestitele pivniţe-berării ale Heidelbergului studenţesc. E berăria teologilor, veche parcă de cînd lumea, micuţă, intimă şi decorată în stil bisericesc. Peste tot ceva îţi aminteşte de biserică şi, dacă n-ar fi zarva veselă care mă înconjoară şi fumul ca de vapor care se revarsă din pipele convivilor, mai că m-aş simţi stingherit. Vine şi berea, în mari stacane de lut, smălţuite, cu desene care reprezintă diverse scene din biblie. Povestesc eu. Povestesc şi proaspeţii mei cunoscuţi. Roger despre seminarul de muzică preclasică pe care-l pregăteşte pentru mîine, Haller despre lucrarea lui de la radiofizică. Hag vrea să-mi demonstreze că teoria lui Jellinek, unul din celebrii jurişti care au predat la Heidelberg, poate fi adaptată la dreptul modern.

Toţi vorbesc dintr-o dată în timp ce berea curge din toate părţile. E o atmosferă de-a dreptul latină care contrazice tot ce ştiam eu despre sobrietatea studenţilor germani. Băieţii mi-au făcut un program. După-amiază Hag o să-mi arate vechea Universitate, clădirile de pe malul stîng al Neckarului. Seara sînt invitatul lor la meciul de baschet al echipei universitare U.S.C. Heidelberg. Mîine dimineaţă, însoţit tot de Hag sau de prietena lui, Hilde, o să văd noile clădiri ale Universităţii. După-amiaza va fi rezervată vizitării berăriilor şi barurilor, iar seara concertului susţinut de corul Bach al Universităţii. Apoi mă vor aştepta regretele despărţirii în expresul care fulgeră în noapte către Frankfurt am Main.

EMMA – PRINŢESA JUDOKA

Se face dintr-o dată linişte de se-aude berea făcînd spumă în căni. Mă întorc spre uşă şi văd două fete. Se aşează tăcute la o masă în formă de strană, săltîndu-şi „mini-jupele". Hag îmi şopteşte : Sacrilegiu ! În pivniţa teologilor n-au voie să intre fete sau femei ! Singura care face excepţie e blonda aceea de colo, studentă la Educaţie fizică. O cheamă Emma şi n-are rival în judo. Ştie şi jiu-jitsu. Mă uit. O fată-năltuţă, destul de voinică, plăcută la vedere, dar fără să fie frumoasă. Colega cu care soarbe din paharele de coca-cola e mult mai reuşită. Hag îmi turuie mai departe la ureche : e singura fată care e admisă în toate cercurile tabu ale băieţilor. Acum doi ani nişte geografi au vrut s-o scoată din berăria lor. Erau şase şi ea era singură, singurică. S-au ales cu capetele sparte şi fata şi-a băut berea mai departe, liniştită. Toată lumea o respectă din ziua în care a sărit în Neckar în miezul iernii şi a scos o fetiţă care, jucîndu-se, căzuse în apă.

Îl rog pe Hag să ne facă cunoştinţă. Emma e foarte simpatică ; îmi vorbeşte despre studentele din Heidelberg, încă destul de puţine în raport cu băieţii, despre tradiţiile mai mult sau mai puţin răutăcioase şi necavalereşti pe care trebuie să le înfrunte. O întreb despre sportul universitar şi îmi explică în amănunt organizarea acestuia, îmi vorbeşte despre numărul destul de mic de studenţi care fac sport de performanţă, despre competiţiile tradiţionale interfacultăţi, care antrenează anual peste jumătate din cei aproape 12 000 de studenţi ai Heidelbergului într-o formă de activitate sportivă. Mă întreabă despre sportivii noştri, despre Mihaela Peneş, Viscopoleanu şi Jekeli. Îi spun şi eu cîte ceva din necazurile noastre... sportive. Emma se oferă să mă conducă ea a doua zi prin cetatea studenţească şi, de voie, de nevoie, Hag acceptă — ceea ce fac şi eu cu plăcere.

HEIDELBERGUS NOVUS

O gustare frugală la cantina studenţească şi, protejat de Emma, îmi port aparatul de fotografiat şi curiozitatea peste unul din podurile care traversează Neckarul. Noul Heidelberg universitar, instalat pe un platou din vestul oraşului, se ridică impunător din beton, sticlă şi oţel deasupra cartierelor de locuinţe pe care le domină.

Construcţii moderne, avîntate, clădirile noilor institute ale Universităţii Ruperto Carola au adus, odată cu perfecţiunea dotării pentru munca ştiinţifică, un suflu novator în tradiţiile Heidelbergului de altădată. Străvechile corporaţii, adevărate bresle studenţeşti, au început să facă loc noilor sisteme de organizare, asociaţiilor studenţeşti largi, democratice. Studenţia, Universitatea nu mai sînt de mult instituţii de castă, şi vechea cetăţuie studenţească de pe malul Neckarului, străjuită de turlele semeţe ale celor patru biserici care formal încă o patronează, s-a îngălbenit parcă de ciudă că piatra tradiţiilor sale e încetul cu încetul acoperită de luciul ceţos al neonului. Aici s-au înălţat Institutul de chimie, cel de Geografie şi mineralogie, Institutul de medicină nucleară — cel mai modern utilat dintre toate institutele Universităţii. Aici se pregătesc, alături de studenţi, şi tineri cercetători ştiinţifici, care şi-au început activitatea încă din anii studenţiei, sub îndrumarea unor profesori eminenţi. Emma îmi spune că prelegerile unora dintre profesori stîrnesc atîta interes încît în amfiteatrul respectiv nu mai găseşti loc să arunci un ac. A fost şi ea la cîteva astfel de cursuri, la acelea ţinute de prof. dr. Klaus Goerther, directorului Institutului de patologie experimentală, sau la cele de biochimie ale profesorului Ernst Henker.

GEHER — COŞGETERUL DE LA U.S.C.

Universität Sport Club, unul din cele aproape 50 de cluburi studenţeşti de diverse profiluri din Heidelberg, reuneşte toţi sportivii de performanţă studenţi şi chiar nestudenţi din oraş. Cele mai mari succese le-au avut echipele masculine de baschet şi judo, cele feminine de tenis de masă şi nataţie, şahiştii, canotorii şi pugiliştii. Au pierdut mult din glorie celebrii popicari din Heidelberg. Unii spun că aceasta s-ar datora scăderii calitative a sortimentelor de bere neagră, singura admisă ca obiect al pariurilor dintre popicari. Oricum, baschetbaliştii de la U.S.C. formează o echipă valoroasă, printre cele mai bune din R.F. a Germaniei. Geher, pivotul echipei, e unul din coşgeterii primei divizii. Student la Radio-fizică, înalt de numai 1,93 m. Geher a făcut mat pînă acum pe cei mai buni apărători ai ligii.

LA PITICUL CU BANDEROLĂ

Este berăria-bar unde se adună studenţii străini din Heidelberg. Aici, în ultima seară pe care am petrecut-o în oraş, se organizase un bal studenţesc, cu participartea orchestrei de jaz a studenţilor negri şi cu un recital de chitară (neelectrică) al studentului spaniol Diego Menendez. La dans am remarcat că în Heidelberg nu e la modă nici unul din dansurile moderne, ci — n-o să credeţi — tangoul !

Se bea bere — treizeci de sorturi de bere, îmi spune confidenţial barmanul — se dansează, se rîde. Pînă la examene mai e destulă vreme, totuşi petrecerea se termină repede, fără incidente deosebite. Doar Hilde, fata slăbuţă de la Istorie, prietena Emmei, s-a speriat de ursul automat pentru ţigări.

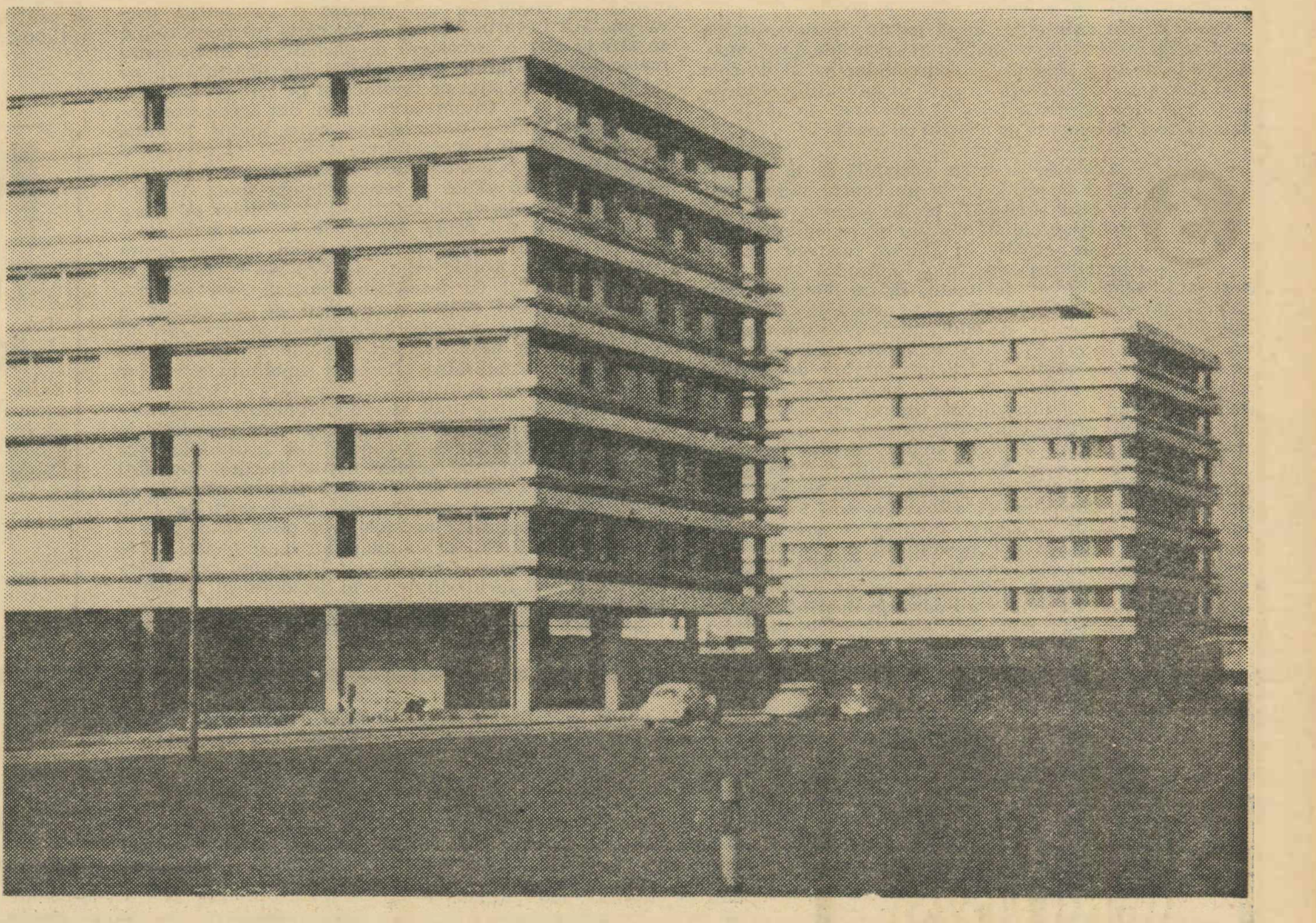
REMEMBER...

Clopotele îşi trimit solii sonori peste Neckar, avertizîndu-mă că se apropie plecarea. Mai trec o dată pe uliţele înguste, apăsat de renumele celebrităţilor care şi-au perindat cîndva paşii prin aceste locuri. Grădina filozofilor care mai păstrează încă urmele paşilor lui Fichte, cîndva oaspete al Heidelbergului, bustul lui Hölderlin şi Grădina lui Bismark, statuile lui Bunsen sau Kirchoff, numele gravate în bronz ale celor 6 savanţi laureaţi ai premiului Nobel, dăruiţi lumii de Universitatea de pe Neckar. Mai trec o dată pe strada Institutului, pe strada Seminarului, pe strada Florilor, unde îşi dau întîlnire studenţii îndrăgostiţi. Iată şi restaurantul japonez, unde profesorii îşi invită studenţii la un sake, iată şi vesela berărie a studenţilor de la Arte plastice, singura berărie care nu poartă firmă în Heidelberg.

Trenul...

Ovidiu PAUN

Heidelberg — ianuarie 1968

Noile clădiri ale Institutului de mineralogie şi Institutului de medicină nucleară de pe lîngă Universitatea din Heidelberg

1) CÎȚI STUDENȚI FAC SPORT? 2) ÎNTRE CAUZE FOARTE OBIECTIVE ȘI CAUZE... MAI SUBIECTIVE. 3) CÎND ORGANIZATORII SÎNT STUDENȚII ÎNȘIȘI. 4) CEL PUȚIN A DOUĂSPREZECEA PARTE DIN TIMP—SPORTULUI! 5) O PROPUNERE: CERCURI SPORTIV—RECREATIVE!

1 Cine spune că studenții nu fac sport greșește. Cine spune însă că mulți studenți nu fac sport are, din păcate, dreptate. Cred că un tablou estimativ al cuprinderii studenților în activitatea de educație fizică și sport poate fi edificator. Mai mult de un sfert din numărul lor (toți cei din anii I și cîțiva din ceilalți ani) sînt cuprinși în lecțiile de educație fizică obligatorii sau facultative și aproximativ 5 la sută fac sport de performanță. Aceasta ar fi valoroasa „treime" a studenților care practică sistematic exercițiile fizice și sportul. Se mai adaugă o a doua treime, a celor care sînt cuprinși în 5—6 competiții anuale, organizate de comisiile sportive și catedre de educație fizică și a celor (5—15 la sută) care practică spontan, neorganizat sportul, de regulă în cămine sau pe bazele sportive din apropierea acestora. În sfîrșit, a treia... „treime" a studenților care nu fac deloc sport. Acesta ar fi totuși un tablou roz dacă în mare măsură studenții cuprinși în prima și a doua „treime" n-ar fi unii și aceiași. În orice caz, se poate spune cu toată siguranța că cel puțin jumătate din numărul studenților nu fac sport.

2 Cauze sînt mai multe. Unele, foarte obiective, țin de baza materială a sportului universitar (totuși mai bună decît la alte categorii de tineri) sau de timpul liber al studenților și ar fi: numărul insuficient de terenuri și în special de săli de sport, ceea ce limitează la 3 luni (aproximativ 1 octombrie — 15 noiembrie și 1 aprilie — 15 mai) sezonul sportiv „de masă"; depărtarea bazelor sportive de căminele studențești sau de institute; programul didactic foarte încărcat și mai ales dispersat al unor facultăți, care nu poate asigura nici măcar o jumătate de zi liberă pe săptămînă pentru toți studenții facultății; de vreo 2 ani puținele baze sportive ale studenților sînt supraîncărcate de antrenamentele unei puzderii de echipe (tot studențești) de semiperformanță și, în sfîrșit, există și situații cînd catedrele de educație fizică nu permit decît foarte rar accesul studenților pe bazele sportive pentru a le feri de „deteriorare.

Cauzele mai subiective ar fi legate de comoditatea sau de ignorarea acestei activități „neacademice", manifestate de unii studenți și cadre didactice și de cele mai multe ori de măsura în care organizațiile studențești, conducerile institutelor și catedrele de specialitate au fost preocupate de sportul de masă.

3 „Treimea" a doua, variabilă de la un institut la altul, de la un centru universitar la altul, măsoară, pe de o parte, dorințele sportive ale studenților și, pe de alta, condițiile create în fiecare institut pentru practicarea sportului. Amîndoi acești factori sînt legați direct de modul în care organizațiile U.T.C. dintr-un institut sau altul se ocupă de organizarea activității sportive, de competența acestora, pentru că lor, organizațiilor U.T.C., sprijinite bineînțeles de cadrele de specialitate, le revine sarcina de a mări pînă la dublare această „treime". Experiența primului semestru, cînd organizațiile de tineret au devenit din nou principalii organizatori ai sportului de masă, oferă deja cîteva exemple de bun augur, exemple pe care le tot așteptăm de vreo doi ani. Mai întîi reactualizarea crosurilor, apoi faptul că bătrîna cetate universitară de pe Dealul Copoului își oferă din nou studenților terenurile și sălile de sport, în timp ce organizatorii caută cu înfrigurare noi posibilități de extindere a bazei sportive; la Cluj catedrele de educație fizică se plîng că găsesc terenurile ocupate de competițiile organizate de U.T.C.; la Timișoara, în dezlănțuirea lor (și în lipsa unui număr suficient de baze sportive), studenții au luat cu asalt spațiile verzi din apropierea căminelor, aflate în protecția sfatului; la București, stadionul Institutului politehnic (situat lîngă cămine) e invadat zilnic de sute de studenți, în timp ce la Agronomie și I.M.F. se desfășoară un campionat de fotbal cu 20 de echipe, iar animația de pe unele baze ale Universității oferă o secvență ideală de popularizare a sportului de masă.

4 După părerea mea cuprinderea unui număr cît mai mare de studenți (în perspectivă, a tuturor!) în activitatea sportivă va fi posibilă numai dacă organizațiile U.T.C., conducerile institutelor și catedrele de educație fizică și sport vor realiza cel puțin două deziderate:

1) **ASIGURAREA UNUI SISTEM PERMANENT DE COMPETIȚII INTERNE** de casă, eșalonate ritmic pe parcursul anului universitar, care să valorifice **în întregime** baza materială existentă și care să dea posibilitatea studenților să se întreacă săptămînal în săli și pe terenuri. În cadrul acestor competiții un loc deosebit trebuie să-l ocupe campionatele universitare, care să desemneze anual pe cei mai buni sportivi din ani, facultăți și institute; cupa anilor I, care să depisteze pe cei mai buni sportivi din rîndul „bobocilor" și care apoi să fie îndrumați spre secțiile de performanță ale cluburilor universitare și competiția tradițională a fiecărui institut — ale cărei întreceri finale să atragă într-o atmosferă de sărbătoare, în prezența rectorului și a altor personalități ale institutului, pe cei mai buni sportivi pe terenuri și pe toți ceilalți studenți în tribune. Organizarea unora din aceste competiții (campionatele universitare, cupa anilor I, cupa de primăvară etc.), începînd cu întreceri între grupele de studiu, vor da posibilitatea trecerii pe rînd a tuturor studenților prin sălile și terenurile de sport. Un loc important în calendarul sportiv al institutelor ar putea de asemenea să-l ocupe întîlnirile bi sau trilaterale cu alte institute, organizate simultan la mai multe discipline, atît „acasă" cît și „în deplasare". În sfîrșit, pentru studenții cu pregătire sportivă mai ridicată organizarea unui sistem permanent de competiții la nivelul centrelor universitare, divizia studenților (la jocuri sportive, atletism, șah și chiar tenis de masă) care să dea posibilitatea întrecerii săptămînale a celor mai buni sportivi ai institutelor (în afara divizionarilor A și B). Realizarea unui sistem permanent de competiții la nivelul institutelor și al centrelor universitare va fi posibilă numai dacă conducerile institutelor vor asigura în programul săptămînal al fiecărei facultăți cel puțin o jumătate de zi liberă pentru practicarea sportului (realizînd astfel măcar un raport de 1/12) și dacă, corespunzător acesteia, vor pune la dispoziția organizațiilor U.T.C. și a studenților toate bazele sportive de care dispun. Cred că stabilirea unei „zile sportive" în orarul facultăților, vechi deziderat al studenților, poate deveni o realitate.

2) **ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU PRACTICAREA SPONTANĂ A SPORTULUI.** Alături de preocuparea pentru extinderea bazelor sportive, în cadrul căreia acțiunile de muncă patriotică inițiate de organizațiile U.T.C. pot prinde viață numai dacă li se vor alătura eforturile conducerilor institutelor (desemnarea spațiilor respective, asigurarea materialelor necesare și de cele mai multe ori a unor sume minime), o atenție deosebită va trebui să se acorde creării unui minim de condiții pentru practicarea spontană, neorganizată, a exercițiilor fizice și sportului.

Gimnastica de înviorare, sau mai bine zis programul zilnic de gimnastică, ar putea deveni o realitate dacă căminele studențești ar fi înzestrate cu gantere, haltere, extensoare, porticuri de gimnastică etc. De asemenea, stabilirea în orarul bazelor sportive a 3—5 poziții libere, dispersate pe parcursul săptămînii și care să fie aduse la cunoștința studenților, alături de posibilitățile de folosire a materialelor și echipamentului sportiv, ar da posibilitatea acestora ca în „ferestre" și după program să-și organizeze „miuțe" de fotbal, baschet sau să practice individual exercițiile fizice. Eventual, catedrele de educație fizică și sport ar putea asigura o permanență a cadrelor didactice la unele baze sportive. Înzestrarea cu materiale și echipament a căminelor situate în preajma bazelor sportive ar mări numărul studenților care fac sport zilnic pe aceste terenuri.

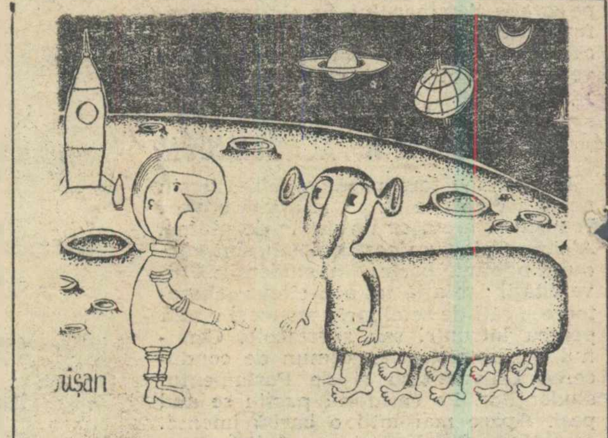
•IDEI• •SUGESTII •PROIECTE

5 Există o serie de activități sportive cu un pronunțat caracter de recreere, divertisment și de utilitate, care-și pot găsi foarte bine un loc în preocupările organizațiilor U.T.C. Mă gîndesc la înființarea unor cercuri de schi pe apă, activități subacvatice (submersie), cicloturism, globe-trotters, culturism, tir cu arcul etc., care să-și desfășoare activitatea și pe baza contribuției studenților.

★

De spus ar fi multe, de făcut și mai multe. Esențial este ca toți factorii care pot face ceva pentru sport să-și sporească preocupările și contribuția concretă pentru a face din acesta un bun al tuturor studenților și pentru a-l folosi în mai mare măsură ca însemnat mijloc de educare.

Titus DEAC
șeful Comisiei sportive a U.A.S.R.

SEZONUL FOTBALISTIC SE APROPIE...
— Dacă știi să tragi „11metri" cu vreunul dintre ele, te iau cu mine și „te fac om"...
Caricatură de V. CRIȘAN

CRONICA MICROBISTULUI

Cinematografia și sportul

Credincioși unui principiu adoptat de un an-doi încoace diriguitorii treburilor sportive din țara noastră au invitat și presa la Plenara C.N.E.F.S. de vinerea trecută. Ne-am dus și noi și bine am făcut, pentru că asemenea prilejuri dau ziariștilor posibilitatea de a cunoaște mai bine anumite aspecte, a culege noutăți și a afla cum gîndesc oamenii meniți să traducă în practică, „acolo, jos", ideile și măsurile concepute „sus".

Subiectul omniprezent în intervențiile la cuvînt l-a constituit, bineînțeles, activitatea de performanță cu problemele ei. Dar n-a fost uitat cu desăvîrșire nici sportul de masă. Cîțiva vorbitori au subliniat că, mai ales la sate, dar și în unele întreprinderi sau școli de vreo șase luni încoace nu s-au mai văzut manifestări sportive ca altădată, pentru că organizațiile U.T.C. — care acum au sarcini directe în acest sens — tot așteaptă niște instrucțiuni, iar instrucțiunile întîrzie. S-au citat unele exemple care ne interesează și pe noi (la Institutul pedagogic Pitești, din 400 de studente — 22 „știu" șah, dintre care 10 pot juca singure, fără să le arate cineva !!!), s-au propus unele soluții concrete (de pildă, în viitorul județ Dolj se va încerca în fiecare școală să se repartizeze o sală de clasă numai activităților de educație fizică) ș.a.m.d.

Sportul de performanță a fost întors pe toate fețele, dar n-am observat prea multe semne de îmbunătățire radicală. Oameni dintr-o regiune sau alta, prevalîndu-se de posibilitatea de a apare la o astfel de tribună, și-au vărsat focul pentru că Steaua și Dinamo le-au ademenit o anume atletă fără ca federația să intervină prompt și decis, s-au plîns de lipsa (reală) a mijloacelor materiale ideale, ori au raportat că regiunea lor a furnizat loturilor olimpice 3 sportivi față de numai unul în urmă cu patru ani. Reprezentantul Argeșului — oltean, după maniera în care gîndea și se exprima — a fost mai realist și mai la subiect: după insuccesele de la Tokyo s-au proiectat unele măsuri de redresare foarte bune, dar care abia acum prind cu adevărat viață — ceea ce înseamnă că nu putem pretinde marea cu sarea la Olimpiada de la Mexic, ci abia punem baze pentru cealaltă, de la München, din 1972.

Nu ne-am propus însă o reflectare și nici o analiză a lucrărilor Plenarei C.N.E.F.S. Dorim doar să ne manifestăm temerea că nu toți cei angajați în conducerea mișcării noastre sportive au sentimentul responsabilității față de ceea ce ar trebui să facă pentru a întări verigile de bază ale unui lanț care altfel, ar deveni al slăbiciunilor. Ne uitam în sală și ne întrebam: oare oamenii aceștia, care depășesc arareori orizontul cifrelor și al regiunii lor, își dau seama că fac parte dintr-unul din sectoarele cele mai rămase în urmă ale vieții noastre sociale?

Iată, zilele trecute am asistat înmărmuriți cum încă un sport românesc, situat altădată pe prim plan în lume, a trecut pe plan secundar în Europa. Cu cîțiva ani în urmă aveam numeroși ași ai jocului cu mingea de celuloid, cîștigam titluri continentale și mondiale, astăzi Maria Alexandru, Negulescu, Giurgiucă pierd titlurile internaționale ale țării lor în... sala Floreasca și nici înlocuitori mai buni nu se întrevăd. Degringoladă nu ne oferă, din păcate, numai tenisul de masă. Amintiți-vă — voleiul, atletismul, gimnastica, ciclismul sau chiar handbalul și rugbiul — au coborît, rînd pe rînd, treaptă cu treaptă, de pe podiumul cel mai înalt, integrîndu-se sub ochii noștri consternați, în rîndul sporturilor cu care nu ne-am putut făli niciodată în epoca noastră: fotbalul, hocheiul, schiul, patinajul. Mai avem, e drept și bucurii: la caiac-canoe, la lupte, popice, scrimă, șah, bob, tenis, dar oriciue observă că acestea sînt din ce în ce mai puține și că, oricum, ele nu se numără printre sporturile de mare popularitate și spectaculozitate.

În general, sportul nostru ne oferă mai multe amărăciuni decît satisfacții și nici semne reale c-ar urma o linie ascendentă nu se văd. Paralela dintre sport și cinematografie se conturează din ce în ce mai mult și credem că trebuie intrat, în sfîrșit, cu bisturiul în aceste două domenii care costă foarte mult, dar au prea puțină căutare pe piața mondială. Că amîndouă dispun de talente capabile să devină mari stele ale lumii credem că nu mai trebuie demonstrat. Poate este nevoie, atunci, de schimbări în sistem, în concepție și în munca unor oameni aflați în cinematografie și sport. Nutrim convingerea că, pînă la urmă se vor face și aceste schimbări necesare și cele două rătăcite vor intra în rîndul celorlalte sectoare ale vieții noastre aflate în marș spre perfecțiune.

G. M.